

TÜBİTAK
1501-SANAYİ ARAŞTIRMA TEKNOLOJİ GELİŞTİRME VE YENİLİK PROJELERİ
DESTEKLEME PROGRAMI UYGULAMA ESASLARI

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç

MADDE 1 - (1) Bu Uygulama Esaslarının amacı, ülkemiz sanayine kurumsal Araştırma Teknoloji Geliştirme yeteneği kazandırarak evrensel teknolojiye katkı sağlar hale getirmek için Türkiye’de yerleşik katma değer yaratan kuruluşların Araştırma-Geliştirme (Ar-Ge) nitelikli ve yenilikçi proje harcamalarına uluslararası tanım ve kavramlar çerçevesinde geri ödemesiz (hibe) olarak destek sağlanmasını hedefleyen 1501 kodlu Sanayi Araştırma Teknoloji Geliştirme ve Yenilik Projeleri Destekleme Programına ilişkin Uygulama Esaslarının belirlenmesidir.

Kapsam

MADDE 2 - (1) Bu Uygulama Esasları, Sanayi Araştırma Teknoloji Geliştirme ve Yenilik Projeleri Destekleme Programı kapsamında, yenilik tanımı çerçevesinde; yeni bir ürün üretilmesi, mevcut bir ürünün geliştirilmesi, iyileştirilmesi, ürün kalitesi veya standardının yükseltilmesi veya maliyet düşürücü nitelikte yeni tekniklerin, yeni üretim teknolojilerinin geliştirilmesi konularında yürütülen Ar-Ge nitelikli projelerin desteklenmesi, izlenmesi, sonuçlandırılması ve sonuçların değerlendirilmesine yönelik teknik, mali, idari kurallara ve süreçlere ilişkin bilgileri içeren usul ve esasları kapsar.

Hukuki dayanak

MADDE 3 - (1) Bu Uygulama Esasları, 16/1/2007 tarih ve 26405 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren “Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu Teknoloji ve Yenilik Destek Programlarına İlişkin Yönetmelik” çerçevesinde hazırlanmıştır.

Tanımlar ve kısaltmalar

MADDE 4 - (1) Bu Uygulama Esasları çerçevesinde Yönetmelikteki kavramlar ve tanımlar geçerli olmakla birlikte bu programa özel kullanılmakta olan bazı doküman başlıkları Yönetmelikte belirtilen genel tanımlara uygun olarak detaylandırılmış içerik veya farklı adlandırma taşıyabilir. Uygulama Esaslarına ilişkin tanımlar aşağıda verilmiştir:

a) Akademik İşbirlikleri: Ülkemizde yerleşik üniversiteler, teknoloji transfer ofisleri, öğretim üyelerinin ortağı olduğu firmalar, kamu araştırma merkez ve enstitüleri ile eğitim ve araştırma hastaneleriyle yapılan işbirliklerini,

b) Araştırma ve geliştirme (Ar-Ge): İnsan, kültür ve toplumun bilgisinden oluşan bilgi dağarcığının artırılması ve bu dağarcığın yeni uygulamalar tasarlamak üzere kullanılması için sistematik bir temelde yürütülen yaratıcı çalışmaları,

c) Ar-Ge Yardımı İstek Formu (AGY300): **(Değişik: 11/05/2023-51YK)** Dönem Raporunu (AGY320), projenin son döneminde proje sonuç raporunu (AGY350) ve mali müşavirlik proje harcamaları değerlendirme raporunu (AGY500) içeren dokümanı,

ç) AGY300 başvuru tarihi: Desteklenen projelere ait dönemsel AGY300’ün, PRODİS uygulaması üzerinden kuruluş tarafından TÜBİTAK’a gönderildiği tarihi,

- d) Başarı ile tamamlanmış proje: Çıktıların proje hedefleriyle uyumlu olduğu ve Ar-Ge kazanımlarının elde edildiği izleyici görüşü ile tespit edilen projeyi,
- e) Başvuru tarihi: Kuruluş ön kaydının PRODİS'te onaylanması sonrasında, kuruluş tarafından proje başvurusunun PRODİS uygulaması üzerinden TÜBİTAK'a gönderildiği tarihi,
- f) Destek kapsamı: TÜBİTAK tarafından desteklenmesi kabul edilen proje destek çerçevesini,
- g) Destek karar tarihi: **(Değişik: 14/03/2019-7YK)** GYK'nın, proje önerisine ilişkin aldığı kararın, kuruluşa bildirmek üzere TÜBİTAK Başkanlığınca onaylandığı yazının tarihini,
- ğ) Desteklemeye esas harcama tutarı: Destekleme oranının uygulanacağı, destek başvurusunun dönemsel değerlendirilmesi neticesinde kabul edilen harcama ve gider kalemlerine ilişkin toplam tutarı,
- h) Destek tutarı: Desteklemeye esas harcama tutarına belirli ölçüt ve kurallar çerçevesinde dönemsel olarak belirlenen destek oranının uygulanması sonucunda hesaplanan meblağı,
- ı) Dönem: Takvim yılı içerisinde iki dönem tanımlanmış olup, birinci dönem 1 Ocak – 30 Haziran ve ikinci dönem 1 Temmuz – 31 Aralık tarih aralığında kalan süreleri,
- i) Dönem Raporu (AGY320): Desteklenen proje kapsamında yapılan çalışmaları, projedeki ilerlemeyi, teknik kazanımları, ara çıktıları, zaman/maliyet/kapsam gerçekleştirmelerini, proje planından sapmaları ve gerekçelerini, bu sapmaların proje gelişimine etkisini, alınması gerekli önlemleri, varsa talep edilen değişiklikleri ve benzeri bilgileri içeren raporu,
- j) Elektronik İmza: Elektronik İmza Kanun'unda tanımlandığı şekli ile başka bir elektronik veriye eklenen veya elektronik veriyle mantıksal bağlantısı bulunan ve kimlik doğrulama amacıyla kullanılan elektronik veriyi,
- k) Elektronik İmza Kanunu: 15/1/2004 tarihli ve 5070 sayılı Elektronik İmza Kanunu'nu,
- l) Elektronik Sertifika: Elektronik İmza Kanunu'nda tanımlandığı şekli ile, imza sahibinin imza doğrulama verisini ve kimlik bilgilerini birbirine bağlayan elektronik kaydı,
- m) Grup Yürütme Kurulu (GYK): **(Değişik: 14/03/2019-7YK)** TÜBİTAK Teknoloji ve Yenilik Destek Programları Başkanlığı altında faaliyet gösteren teknoloji gruplarının her biri için oluşturulan grup yürütme kurulunu,
- n) Güvenli Elektronik İmza: Elektronik İmza Kanunu'nda yer alan niteliklere haiz elektronik imzayı,
- o) Hakem: Proje başvurusunu değerlendirmek üzere TÜBİTAK tarafından görevlendirilen ve değerlendirmesini TÜBİTAK tarafından belirlenen biçime uygun olarak yapan uzman kişiyi,
- ö) İzleyici: Destek ile ilgili proje faaliyetlerini, dönemler itibariyle incelemek üzere TÜBİTAK tarafından görevlendirilen, değerlendirmesini TÜBİTAK tarafından belirlenen biçime uygun olarak yapan uzman kişiyi,
- p) Kuruluş/firma: **(Değişik: 11/05/2023-51YK)** Sektör ve büyüklüğüne bakılmaksızın firma düzeyinde katma değer yaratan, Türkiye'de yerleşik sermaye şirketlerini,
- r) Kuruluş yetkilisi: Kuruluşu en geniş şekilde temsil ve ilzama yetkili olan kişiyi/kişileri veya bu kişinin/kişilerin TÜBİTAK nezdinde proje sözleşmesinin imzalanması dahil her türlü işlemin yürütülmesine ilişkin kuruluşu TÜBİTAK'a karşı sorumlu kılacak biçimde usulüne uygun olarak yetkilendirdiği temsilcisi/temsilcilerini,
- s) Küçük ve Orta Büyüklükte İşletme (KOBİ): 18/11/2005 tarihli ve 25997 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan, Küçük ve Orta Büyüklükte İşletmelerin Tanımı, Nitelikleri ve Sınıflandırması Hakkında Yönetmelik çerçevesine giren mikro, küçük ve orta büyüklükteki işletmeleri,

ş) Mali müşavir: **(Değişik: 11/05/2023-51YK)** 1/6/1989 tarihli ve 3568 sayılı Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik ve Yeminli Mali Müşavirlik Kanunu hükümleri uyarınca serbest muhasebeci mali müşavir veya yeminli mali müşavir odalarının çalışanlar listesine kayıtlı olan ve fiilen mesleğini icra eden serbest muhasebeci mali müşavirleri veya yeminli mali müşavirleri,

t) Mali müşavirlik proje harcamaları değerlendirme raporu (AGY500): **(Değişik: 11/05/2023-51YK)** Program kapsamında desteklenen projeye ilişkin olarak kuruluş tarafından hazırlanan mali raporun, mevzuatına göre değerlendirilmesi sonucu, TÜBİTAK tarafından belirlenen biçime uygun olarak serbest muhasebeci mali müşavir veya yeminli mali müşavir tarafından hazırlanan raporu,

u) Mali rapor (AGY330): **(Değişik: 11/05/2023-51YK)** Dönemsel olarak hazırlanıp, kuruluş yetkilisi/yetkilileri tarafından imzalanan, sağlanan desteğe ilişkin gider formları, belgeleri ve gerekli ekleri ile tamamlayıcı mali belgelerden oluşan ve mali müşavir tarafından onaylanan dokümanı,

ü) Mali rapor hazırlama kılavuzu: **(Değişik: 11/05/2023-51YK)** AGY300'ün parçasını oluşturan mali raporun kuruluş tarafından hazırlanması ile ilgili bilgi ve belge düzenini, transfer ödemesi (ön ödeme) ile ilgili başvuru, değerlendirme ve mahsuplaşma kuralları açıklanan, mali raporun mali müşavir tarafından denetim, inceleme ve onayına yönelik usul ve esasları içeren ve TEYDEB internet adresinde yayımlanan kılavuzu,

v) Nitelikli Elektronik Sertifika: Elektronik İmza Kanunu'nda yer alan niteliklere haiz elektronik sertifikayı,

y) Öncelikli alan: **(Değişik: 14/03/2019-7YK)** Bilim, Teknoloji ve Yenilik Politikaları Kurulu veya TÜBİTAK Yönetim Kurulu tarafından belirlenen, projelerin desteklenmesi sırasında ilave destek verilecek alanları,

z) PRODİS (Proje Değerlendirme ve İzleme Sistemi): TÜBİTAK TEYDEB destek programları çerçevesinde proje başvuru, değerlendirme ve izleme süreçlerinin elektronik ortamda gerçekleştirilmesini sağlayan <http://teydeb.tubitak.gov.tr> adresinden erişilen yazılım uygulamasını,

aa) Proje Öneri Bilgileri Formu (AGY100): Destek için başvuru projenin, konu ve amaçları, başarı ölçütleri, bilimsel ve teknolojik niteliği, iş-zaman planı, projenin gerçekleştirileceği kuruluşun altyapısı ve proje yönetimine yönelik bilgileri, katma değer, verimlilik ve rekabet gücü açısından yapması beklenen katkı, oluşacak teknik bilgi birikiminin yayınına yönelik hedef ve stratejilerine ilişkin bilgiler ile tahmini maliyet formlarını içeren dokümanı,

bb) Proje mali sorumlusu: Projeye ilişkin mali raporların proje yürütücüsü ile birlikte destek kapsamına uygun olarak hazırlanmasından, harcamaların, gider belgelerinin ve maliyet hesaplarının doğruluğundan ve mevzuata uygunluğundan kuruluş yetkilisi ve diğer ilgililerle birlikte sorumlu olan ve kuruluşta çalışan (ayrı bir kişi belirlenmedikçe bu görevi proje yürütücüsü yüklenir) kişiyi,

cc) Proje sonuç raporu (AGY350): Proje sonuçlarının, çıktılarının kuruluşu kazandırdığı katma değer ve ulusal kazanımları gösteren dokümanı,

çç) Proje sözleşmesi: TÜBİTAK ve kuruluş arasında akdedilen, desteğin kapsamı, hukuki, idari, mali hükümler, fikri ve sınaî mülkiyet hakları ile diğer hususların belirlendiği anlaşma belgesini,

dd) Proje yürütücüsü: Destek için başvuru projenin bilimsel ve teknik olarak yürütülmesinden, ilgili raporların verilmesinden, harcama ve giderlerin desteklenen projenin gereklerine uygunluğundan sorumlu olan, kuruluş yetkilisi adına yazışmaları yapan kuruluş personelini,

ee) (Ek:26/01/2021-26YK) Şartlı Destek: Proje destek sürecinin başlatılmasının 26 ncı maddenin birinci fıkrasında belirtilen şartların kuruluş tarafından yerine getirilmesi halinde verilen desteği,

ff) Teknoloji: Teknik üretme ve bu tekniğin uygulanması ile ilgili gerekli alet, teçhizat, makine, malzemeleri geliştirebilme bilgisini, deneyimini, becerisini,

gg) TEYDEB: Teknoloji ve Yenilik Destek Programları Başkanlığı'nı,

ğğ) TEYDEB internet adresi: Bu uygulama esaslarında internet ortamında duyurulacağı belirtilen hususların yayımlanacağı www.teydeb.tubitak.gov.tr adresini,

hh) (Ek:03/06/2021-32YK) Ticarileşme izleme süreci: Ticarileşme izleme süreci, projenin ticarileşme başarısının takip edildiği bir süre olup; üç dönem şeklinde tanımlanmıştır. Birinci ticarileşme dönemi proje destek bitiş tarihinden sonraki birinci yılın sonunu, ikinci ticarileşme dönemi proje destek bitiş tarihinden sonraki üçüncü yılın sonunu, üçüncü ticarileşme dönemi proje destek bitiş tarihinden sonraki beşinci yılın sonunu,

ıı) (Ek:03/06/2021-32YK) Ticarileşme izleyicisi: Proje çıktılarının ticarileşmesine ilişkin faaliyetlerin sonuçlarını incelemek üzere TÜBİTAK tarafından görevlendirilen uzman kişiyi,

ii) (Ek:03/06/2021-32YK)Ticarileşme İzleyici Raporu (TİR): Ticarileşme izleyicisi tarafından, TÜBİTAK'ın belirlediği biçime uygun olarak hazırlanmış raporu,

jj) (Ek:03/06/2021-32YK)Ticarileşme izleme süresi: Proje destek süresi bittikten sonra başlayan ve aksi belirtilmediği sürece en fazla 60 ay olan ancak gerektiğinde proje bazında TÜBİTAK tarafından değiştirilebilen, proje çıktılarının ticarileşme durumunun takibi amacıyla kullanılan süreyi,

kk) (Ek:03/06/2021-32YK) Ticarileşme Planı (TP): Proje destek süresinin son döneminde kuruluş tarafından sunulan ve proje çıktısının ticarileşmesi için projenin tamamlanma aşamasına kadar yapılmış veya proje tamamlandıktan sonra yapılması planlanan çalışmaları ve açıklamaları içeren belgeyi,

ll) (Ek:03/06/2021-32YK)Ticarileşme Raporu (TR): Ticarileşme dönemlerinde kuruluş tarafından sunulan ve proje çıktılarının ticari durumuna ilişkin bilgileri içeren ve gerekli sayfaları Serbest Muhasebeci Mali Müşavir veya Yeminli Mali Müşavir tarafından onaylanan raporu,

mm)TÜBİTAK: Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu'nu,

nn) Yenilik: Bir fikri, satılabilir, yeni ya da geliştirilmiş/iyileştirilmiş bir ürün veya mal ve hizmet üretiminde kullanılan yeni ya da geliştirilmiş bir yöntem haline dönüştürmeyi; renk ya da dekorasyondaki değişiklikler ve benzeri bütünüyle estetik alana yönelik değişiklikler ile ürünün yapı, nitelik ya da performansını teknik açıdan değiştirmeyen görünüm farklılıklarından ibaret basit değişiklikler hariç teknolojik yenilik yapma ya da yaratma süreci, bir dizi bilimsel, teknolojik/teknik, mali ve ticari etkinliği,

oo) Yönetim Kurulu: (Değişik: 14/03/2019-7YK) TÜBİTAK Yönetim Kurulunu,

öö) Yönetmelik: 16/1/2007 tarih ve 26405 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren "Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu Teknoloji ve Yenilik Destek Programlarına İlişkin Yönetmeliği,

ifade eder.

Programın hedefleri

MADDE 5 - (1) Programda Ar-Ge projelerine sağlanacak desteklerin, ülkemizdeki teknik yeterliliğin ve bilgi birikiminin artırılması, kalite anlayışının yerleştirilmesi ve özgün teknolojilerin geliştirilmesinde ivme kazandırıcı ve yönlendirici bir etken olması hedeflenmektedir.

(2) Bu programla projelerin finansman riskinin paylaşılması ile birlikte kuruluşlara aşağıdaki kazanımları sağlaması beklenmektedir:

- a) Ar-Ge kültürü ve Ar-Ge yapılanmasının oluşması,
- b) Proje ve kaynak yönetimi yeteneğinin kazanılması,
- c) Bilgi kazanımlarının dokümente edilerek kalıcılığının ve sürekliliğinin sağlanması,
- d) Üniversite-sanayi işbirliğinin oluşturulması,
- e) Yenilikçi ürün ve teknoloji geliştirme yönünde yetkinliğin sağlanması,
- f) Nitelikli işgücü istihdamının artırılması,
- g) Ar-Ge yapabilmenin ve başarabilmenin verdiği moral ve özgüven,
- h) Ticari başarı,
- i) Yurtiçi ve yurtdışı yeni işbirliği ve açılım olanakları.

İKİNCİ BÖLÜM

Destek Kapsamı

Destekleme dönemi ve destek süresi

MADDE 6 - (1) Program kapsamında desteklenen projeler, dönem tanımı içerisinde gerçekleşen faaliyetleri teknik ve mali yönden izlenir, değerlendirilir ve dönemsel olarak destek oranı uygulanarak geri ödemesiz (hibe) olarak desteklenir.

(2) Projenin destek süresi, projede destek kapsamına alınan faaliyetlerin gerçekleştirilmesi için gereken ve TÜBİTAK tarafından kabul edilen süredir. Destek süresi proje bazında en fazla otuz altı aydır.

Destek oranı ve sınırı

MADDE 7 - (1) (**Değişik: 11/05/2023-51YK**) Desteklenen projeler dönemsel desteklemeye esas harcama tutarına uygulanacak dönemsel destek oranı ile desteklenir. Projenin her dönemi için destek oranı sabit olmak üzere büyük kuruluşlar için % 60 ve KOBİ ölçeğindeki kuruluşlar içinse %75 olarak uygulanır. Destek oranının hesabında kuruluşun proje başvuru tarihindeki ölçeği dikkate alınır.

(2) Bir kuruluşu ve/veya bir projeye bir takvim yılı içinde sağlanacak maksimum destek miktarı sınırlandırılabilir. Getirilen maksimum destek sınırları TÜBİTAK tarafından TEYDEB internet adresinde yayımlanır.

(3) (**Mülga: 11/03/2018 - 275 BK**)

(4) Program çerçevesinde desteklenen projeler kapsamında proje faaliyetlerine ilişkin dönemsel harcama ve giderlerin desteklenecek harcama kapsamına alınabilmesi için ödemelerinin mali rapor hazırlama kılavuzunda belirtilen kurallar çerçevesinde gerçekleştirilmiş olması gerekir. Proje kapsamında ödemeleri yapılmış harcama ve giderler TÜBİTAK tarafından bu Uygulama Esasları çerçevesinde değerlendirildikten sonra desteklemeye esas harcama tutarına ilgili destek oranı uygulanarak kuruluşu geri ödemesiz (hibe) destek sağlanır. Hibe destek tutarı, projede destek kapsamına alınan tutarın destek oranı ile çarpılması ile hesaplanan değerdir.

Dönemsel Destek Oranının Hesaplanması

MADDE 8 – (**Mülga: 11/03/2018 - 275 BK**)

Kamu kaynaklı desteklerin düşürülmesi

MADDE 9 - (1) (**Değişik: 11/05/2023-51YK**) Kuruluşlar başvuruda buldukları projeler için kamunun sağladığı diğer teşvik ve desteklerden yararlanabilirler.

(2) **(Değişik: 11/05/2023-51YK)** Proje destek başlama ve bitiş tarihleri arasında ulusal kamu kaynaklarından sağlanan geri ödemesiz teşvik ve destekler, AGY300’de bildirilen teşvik ve desteğin alındığı harcamalardan düşürülür. Personel giderleri dışındaki harcama ve gider kalemleri için bu uygulama, teşvik ve desteğin sağlandığı tarih dikkate alınmadan yapılır. Personel giderleri ise, aynı dönem içinde aynı kişilere ulusal kamu kaynaklarından sağlanan teşvik ve destekler, söz konusu kişilerin aynı dönem maliyetlerinden düşürüldükten sonra, TÜBİTAK’a beyan edilir. TÜBİTAK’a giderler sunulduktan sonra söz konusu giderlerle ilgili teşvik ve desteklerden yararlanılması halinde; yararlanan teşvik ve destek tutarı TÜBİTAK’a sunulacak takip eden dönemlerdeki giderlerden düşürülecektir. TÜBİTAK’a sunulacak dönemin olmaması ya da projenin destek sürecinin tamamlanmış olması durumlarında, yararlanan teşvik ve destek tutarı kuruluş tarafından destek ve teşvikten yararlandığı tarihten itibaren bir (1) ay içinde TÜBİTAK’a bildirilecektir. Bu durumda iade edilecek tutar kuruluşa bildirilir ve bu tutar faizsiz olarak kuruluştan tahsil edilir. Kuruluşun, proje kapsamında teşvik ve destekten yararlanmasına rağmen TÜBİTAK’a beyan edilen giderden düşürmemesi veya sonradan teşvik ve destekten yararlanmasına rağmen TÜBİTAK’a bildirmemesi durumunda, teşvik ve desteğe konu harcama ve gider karşılığı kuruluşa ödenen tutarın tamamı ödeme tarihinden itibaren 6183 sayılı Kanunun 51 inci maddesinde belirtilen gecikme zammı oranında faiz uygulanarak tahsil edilir.

(3) **(Değişik: 11/05/2023-51YK)** Kredi şeklinde geri ödemeli olarak alınan desteklerde bu madde uyarınca uygulama yapılmaz. 28/02/2008 tarih ve 5746 sayılı Araştırma, Geliştirme ve Tasarım Faaliyetlerinin Desteklenmesi Hakkında Kanunun “Ar-Ge ve Tasarım İndirimi” tanımı altında Ar-Ge faaliyetinde bulunan kuruluşlara sağlanan destekler bu madde kapsamında değerlendirilmez.

(4) Projenin uluslararası desteklerden yararlanması bu uygulama esasları çerçevesinde desteklenmesine engel oluşturmaz. Ancak bu proje için yurt dışı ve yurt içinden sağlanan desteklerin toplam tutarının proje giderlerine oranı, Dünya Ticaret Örgütü ve Avrupa Birliği rekabet kurallarının gerektirdiği en yüksek destek oranını geçmemesi kuruluş tarafından dikkate alınarak dönemsel destek talebinde bulunulur. Aksi durumda doğabilecek hukuki ve mali yükümlülükler kuruluşa aittir.

(5) **(Ek: 11/05/2023-51YK)** Proje ya da giderlerle ilgili diğer kamu kurum ve kuruluşların kamu kaynaklı desteklerinden yararlanması ve bu desteklerin mevzuatında aynı proje ya da gider için diğer kamu kurum ve kuruluşlarının destekleri ile diğer kuruluşların kamu kaynaklı desteklerinden yararlanamayacağı yönünde hüküm bulunması halinde aynı proje ya da gider için TÜBİTAK’tan destek talep edilmez. Söz konusu mevzuat hükümlerine aykırı olarak aynı proje ya da gider için TÜBİTAK’tan destek talep edildiğinin tespiti halinde, desteğe konu proje veya harcama ve gider karşılığı kuruluşa ödenen tutarın tamamı ödeme tarihinden itibaren 6183 sayılı Kanunun 51 inci maddesinde belirtilen gecikme zammı oranında faiz uygulanarak tahsil edilir.

(6) Proje önerisinde geliştirilmesi hedeflenen çıktıların (teknoloji, ürün, süreç, modül, yöntem, yazılım, veri, rapor vb.) tamamının veya bir kısmının proje başlangıç tarihi ve öncesinde proje başvurusunu yapan kuruluş tarafından bir kamu kurum veya kuruluşuna bedeli karşılığında taahhüt edilmiş olması halinde proje önerisi değerlendirmeye alınmaz. Kamu kurum kuruluşlarına satılmış veya taahhüt edilmiş olsa bile ürün, süreç, teknoloji, modül, yazılım vb. çıktıların daha gelişmiş versiyonlarını konu alan projeler, önceki çıktıların kamuya satılmış olmasından ötürü bu madde kapsamında değerlendirilmez.

(7) TÜBİTAK tarafından destek kararı verilen projede geliştirilmesi hedeflenen çıktıların (teknoloji, ürün, süreç, modül, yöntem, yazılım, veri, rapor vb.) tamamının veya bir kısmının proje başvurusunu yapan kuruluş tarafından bir kamu kurum veya kuruluşuna bedeli karşılığında taahhüt

edilmesi halinde, proje destek başlangıç tarihi ile işin verildiği tarih (ihale kararının onaylandığı veya ihalesiz alımlarda siparişin / işe başlama talimatının verildiği tarih) arasındaki faaliyetler destek kapsamında değerlendirilir. İlgili kamu kurum kuruluşu tarafından işin verildiği tarih itibarıyla bu Uygulama Esaslarının 51 inci maddesi hükümleri uygulanarak proje yürürlükten kaldırılır.

(8) Proje sözleşmesinde belirtilen proje bitiş tarihi (projeye verilen ek süreler dahil) sonrasında kuruluşun proje çıktılarını kamu kurum veya kuruluşlarına bedeli karşılığında taahhütte bulunması durumunda bu madde hükümleri uygulanmaz. Proje bitiş tarihi sonrasında söz konusu taahhütlere girişilmesi durumunda projenin var ise dönemsel ödemelerine ilişkin işlemleri sonuçlandırılır.

(9) Kuruluşlar projede geliştirilmesi hedeflenen çıktılarını (teknoloji, ürün, süreç, modül, yöntem, yazılım, veri, rapor vb.) tamamının veya bir kısmının proje başvurusunu yapan kuruluş tarafından bir kamu kurum veya kuruluşuna bedeli karşılığında taahhüt edilmesi durumunda, bu hususu TÜBİTAK'a, işin verildiği tarihi (ihale kararının onaylandığı veya ihalesiz alımlarda siparişin / işe başlama talimatının verildiği tarih) takip eden otuz gün içinde bildirmekle yükümlüdür. Bu madde kapsamında kuruluşların gerçeğe aykırı bildirimde bulduklarının anlaşılması veya bu maddede belirtilen bildirimleri zamanında ve gereği gibi yapmaması halinde bu Uygulama Esaslarının 52 nci maddesi birinci fıkrası çerçevesinde değerlendirilerek 52 nci madde birinci fıkrası (a) bendi hükümleri uygulanır.

(10) Bu Uygulama Esaslarının bu maddesindeki kamu kurum veya kuruluşu olarak aşağıda belirtilen kapsamda bulunan kurum veya kuruluşlar dikkate alınacaktır.

a) Genel bütçe kapsamındaki kamu idareleri ile özel bütçeli idareler, il özel idareleri ve belediyeler ile bunlara bağlı; döner sermayeli kuruluşlar, birlikler (mesleki kuruluş şeklinde faaliyet gösterenler ile bunların üst kuruluşları hariç) ve tüzel kişiler,

b) Kamu iktisadi kuruluşları ile iktisadi devlet teşekküllerinden oluşan kamu iktisadi teşebbüsleri,

c) Sosyal güvenlik kuruluşları, fonlar, özel kanunlarla kurulmuş ve kendilerine kamu görevi verilmiş tüzelkişiliğe sahip kuruluşlar (mesleki kuruluşlar hariç, vakıf yükseköğretim kurumları dahil) ile bağımsız bütçeli kuruluşlar,

d) (a), (b) ve (c) bentlerinde belirtilenlerin doğrudan veya dolaylı olarak birlikte ya da ayrı ayrı sermayesinin yarısından fazlasına sahip oldukları her çeşit kuruluş, müessese, birlik, işletme ve şirketler,

e) 4603 sayılı Kanun kapsamındaki bankalar.

Desteklenen Ar-Ge aşamaları

MADDE 10 - (1) Destek sağlanacak projelerin:

- a) Kavram geliştirme,
- b) Teknolojik/teknik ve ekonomik yapılabirlik etüdü,
- c) Geliştirilen kavramdan tasarıma geçiş sürecinde yer alan laboratuvar ve benzeri çalışmalar,
- d) Tasarım, tasarım uygulama ve tasarım doğrulama çalışmaları,
- e) Prototip üretimi,
- f) Pilot tesisin kurulması,
- g) Deneme üretimi ve tip testlerinin yapılması,
- h) Saha testlerinde karşılaşılan tasarım kaynaklı sorunların çözümü faaliyetleri aşamalarından tamamını veya bir kısmını içermesi beklenir.

(2) Üretim veya üretim altyapısına yönelik yatırım ağırlıklı projeler (tesis ve tezgah alımı içeren) ile Ar-Ge içeriği bulunmayan faaliyetleri içeren projeler, programın amaçlarına uygun olmadığı için desteklenmez.

Desteklenen gider kalemleri

MADDE 11 - (1) Program kapsamında projelerin gerektirdiği ve ödemesi yapılan aşağıdaki harcama ve giderler kabul edilir, bu gider kalemleri program mevzuatında mal ve hizmet alımı olarak anılır:

a) Personel giderleri,

1) Program kapsamında desteklenen projelerin faaliyetlerinde görevli personelin giderleri, projenin dönemsel AGY300 kapsamında kuruluş tarafından ortalama aylık maliyetiyle beyan edilir. Proje personel ortalama aylık maliyeti, ilgili dönemdeki brüt ücretler, SGK işveren payları, SGK işsizlik işveren payları ve varsa ikramiye dikkate alınarak belirlenir. Dönemsel belirlenen bu ortalama aylık maliyetler, personelin eğitim ve deneyimi dikkate alınarak ilgili dönemde geçerli olan brüt asgari ücretin aşağıda belirtilen katları ile sınırlandırılır;

1.1.) Proje konusu uzmanlık alanlarının herhangi birisinde doktora derecesine sahip proje personeline ilgili dönemde geçerli olan brüt asgari ücretin en fazla 12 katı,

1.2.) En az lisans mezunu proje personeline, lisans mezuniyet tarihinden itibaren proje başvuru tarihine kadar geçen süre 48 aydan fazla olan proje personeline ilgili dönemde geçerli olan brüt asgari ücretin en fazla 10 katı, 48 aydan az olan proje personeline en fazla 6 katı,

1.3.) Ön lisans mezunu olan proje personeline, ilgili dönemde geçerli olan brüt asgari ücretin en fazla 4 katı,

1.4.) Lise ve altı eğitim düzeyine sahip proje personeline ilgili dönemde geçerli olan brüt asgari ücretin en fazla 3 katı ile sınırlama uygulanır.

1.5.) İlgili dönemde beyan edilen proje personelinin “ortalama aylık maliyeti”nin bu maddenin birinci fıkrasının a bendinin birinci alt bendindeki sınırlamaların altında olduğu durumlarda, beyan edilen personele ait ortalama aylık maliyeti, desteklemeye esas harcama kapsamının belirlenmesinde dikkate alınır.

1.6) **(Değişik: 11/05/2023-51YK)** 28/02/2008 tarih ve 5746 sayılı Araştırma, Geliştirme ve Tasarım Faaliyetlerinin Desteklenmesi Hakkında Kanunda yer alan “Gelir vergisi stopajı teşviki” ile “Sigorta primi desteği”, 26/06/2001 tarih ve 4691 sayılı Teknoloji Geliştirme Bölgeleri Kanununda yer alan Bölgede elde edilen ücretlere ilişkin gelir vergisi stopaj teşviki ve 06/06/1985 tarih ve 3218 sayılı Serbest Bölgeler Kanununda yer alan Bölgede elde edilen ücretlere ilişkin gelir vergisi istisnası çerçevesinde kuruluşların Ar-Ge projelerinde çalışan Ar-Ge ve destek personeli için sağlanan destek, teşvik ve istisnalar proje personel maliyetine dahil edilmez, TÜBİTAK’a beyan edilmez ve desteklenmez.

1.7.) Proje personelinin eğitim durumunun proje süresi içinde değişmesi durumunda değişen eğitim durumuna göre “ortalama aylık maliyete” uygulanan sınırlama değiştirilir.

1.8.) **(Değişik: 14/03/2019-7YK)** Bu maddenin birinci fıkrasının (a) bendinin 1.1), 1.2), 1.3) ve 1.4) alt bentlerinde belirtilen personel ücretlerinin sınırlandırılmasında uygulanan asgari ücret katları Yönetim Kurulu kararıyla arttırılabilir. Bu durum TEYDEB internet adresinde duyurulur.

b) Proje personeline ait proje kapsamındaki seyahat giderleri kapsamında; uçak, tren, otobüs, gemi ile yapılan şehirlerarası ve uluslararası ekonomi sınıfı ulaşım giderleri,

c) Alet, teçhizat, yazılım ve yayın alım giderleri,

- d) Malzeme ve sarf giderleri,
e) Yurt içi ve yurt dışı danışmanlık hizmeti ve diğer hizmet alım giderleri,
f) Türkiye'deki üniversiteler, TÜBİTAK'a bağlı Ar-Ge birimleri, özel sektör Ar-Ge kuruluşları ve benzeri Ar-Ge kurum ve kuruluşlarına yaptırılan Ar-Ge hizmet giderleri.

1.9.) (Ek: 11/05/2023-51YK) 18/11/2005 tarihli ve 25997 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan, Küçük ve Orta Büyüklükte İşletmelerin Tanımı, Nitelikleri ve Sınıflandırması Hakkında Yönetmelik çerçevesinde mikro işletme sınıfında olan kuruluşların projede görev alan şirket ortaklarının maliyetleri bu maddenin birinci fıkrasının a) bendinin 1.1.), 1.2.), 1.3.) ve 1.4.) numaralı alt bendlerindeki sınırlamalara uygun olarak desteklenir. Ancak, mikro işletme sınıfında olmayan kuruluşların projede görev alan şirket ortaklarının maliyetleri desteklenmez.

1.10.) (Ek: 11/05/2023-51YK) Bu maddenin birinci fıkrasının a) bendi kapsamında personel maliyetlerinin beyanında aşağıdaki hususlar da dikkate alınacaktır.

1.10.1. Desteklenen proje kapsamında her ay için TÜBİTAK'a en fazla 30 günlük maliyet beyan edilebilir.

1.10.2. Birden fazla projede görev alınması veya aynı anda birden fazla kuruluşta çalışılması durumunda ilgili ay için tüm projelerdeki süre toplamı 30 günü geçemez.

1.10.3. TÜBİTAK'ın farklı birimleri tarafından desteklenen projelerde beyan edilen çalışma süreleri toplamı 30 günü geçemez.

1.10.4. Kısmi zamanlı çalışmalarda TÜBİTAK'a beyan edilecek süre en fazla kısmi çalışma süresi kadar olacaktır.

1.10.5. 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun 4 üncü maddesi birinci fıkrasının (a) bendine tabi olarak birden fazla işverende sigortalı olan personelin, proje sahibi kuruluş dışındaki aylık toplam prim gün sayısının 30 günü geçmesi durumunda ilgili personel için maliyet beyan edilemez. Ancak proje sahibi kuruluş dışındaki aylık toplam prim gün sayısının 30 günden az olması durumunda aradaki gün sayısı farkı kadar personel maliyeti beyan edilebilir.

1.11.) (Ek: 11/05/2023-51YK) Bu maddenin birinci fıkrasının a) bendinde belirtilen hususlara aykırı olarak personel maliyetinin beyan edilmesi sonucu kuruluşa fazla ödeme yapıldığının tespiti halinde fazla ödenen tutar, ödeme tarihinden itibaren 6183 sayılı Kanunun 51 inci maddesinde belirtilen gecikme zammı oranında faiz uygulanarak tahsil edilir.

(2) (Değişik: 03/11/2022-45YK) Proje başvuru tarihinde KOBİ ölçeğindeki kuruluşlar tarafından yürütülen ve TÜBİTAK desteği ile tamamlanan projelerde, proje ekibinde yer alan ve firma ortağı veya yönetim kurulu üyesi olmayan proje fikir sahibi araştırmacıya, proje faaliyetlerine katkı sağlamış ve proje süresince kuruluşta çalışmış olması koşuluyla, TÜBİTAK tarafından Yönetim Kurulu kararıyla belirlenen teşvik ödülü verilir. Proje fikir sahibi araştırmacı olarak belirtilen kişinin fikir sahibi olma durumu, proje sonucu ortaya çıkacak ürün üzerinde herhangi bir fikri hak talebine gerekçe teşkil etmez. Projede birden fazla fikir sahibi araştırmacı olması durumunda, ödül kişiler arasında paylaşılır. Ancak bu kişilerin bir bölümünün kuruluştan ayrılması halinde kişilerin payına düşen tutarlarda değişiklik yapılmaz. Fikir sahibi araştırmacı proje başvurusu aşamasında beyan edilir. Daha sonra yapılacak talep ve değişiklikler dikkate alınmaz. Söz konusu personelin uygunluğuna ilgili teknoloji grubu yürütme kurulu tarafından karar verilir.

(3) (Değişik: 11/05/2023-51YK) Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik ve Yeminli Mali Müşavirlik ücretleri, Hazine ve Maliye Bakanlığınca yayımlanan "Serbest Muhasebecilik, Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik ve Yeminli Mali Müşavirlik Asgari Ücret Tarifesi"nde yer alan

TÜBİTAK tarafından yapılan Ar-Ge yardımı destekleme işlemlerinde geçerli Yeminli Mali Müşavirlik tasdik ücreti esas alınarak desteklenir.

(4) **(Ek: 14/03/2019-7YK)** Proje kapsamında kullanılan alet/teçhizat/yazılımdan yerli malı belgesine sahip olanlar için izleyici görüşü doğrultusunda ilgili alet/teçhizat/yazılımın %15'i oranında ek destek tutarı dönemsel desteklemeye esas harcama tutarına ilave edilir. Kuruluşların proje kapsamında TÜBİTAK'a beyan ettikleri yerli alet/teçhizat/yazılım için yerli malı belgesini satıcı firmadan istemeleri ve izleme aşamasında proje izleyicisine sunmaları gerekmektedir.

(5) **(Ek: 14/03/2019-7YK)** Kuruluşun bu Uygulama Esaslarının 18 inci maddesinin altıncı fıkrasında belirtilen ekonomik fizibilite raporunun hazırlanması için hizmet alması ve ekonomik fizibilite raporunu da proje önerisi ekinde sunması durumunda söz konusu gider Yönetim Kurulu tarafından belirlenen tutar kadar desteklenir.

Yurtdışı danışmanlık ve hizmet alımlarındaki uygulama

MADDE 12 - (1) Proje ana Ar-Ge faaliyetlerinin Türkiye'de gerçekleştirilmesi koşuluyla, proje için zorunlu ve tamamlayıcı nitelikteki yurt dışı danışmanlık ve hizmet alımları proje özelinde değerlendirilerek desteklenebilmektedir.

(2) Desteklenen proje kapsamında gerçekleşen toplam yurt dışı danışmanlık ve hizmet alımlarının, projenin dönemsel desteklemeye esas harcama tutarları toplamı içindeki payı %20 ile sınırlandırılır. Buna ilişkin uygulama söz konusu yurt dışı harcama ve giderlerin bildirildiği AGY300'lerde ayrı ayrı yapılır.

Oransal destek uygulaması

MADDE 13 - (1) Bu maddede belirtilen durumlarda proje harcamaları, sözleşmede belirtilen destek süresi ile orantılı olarak desteklemeye esas harcama tutarı kapsamına alınır. Bu uygulamada bu maddenin ikinci fıkrasında belirtilen proje süresi proje sözleşmesinde belirtilen proje süresidir. Destekleme sürecinde proje süresinin değişmesi bu oranın hesaplanmasında dikkate alınmaz.

(2) **(Değişik: 14/03/2019-7YK)** Proje için alınması veya yaptırılması zorunlu olan alet, teçhizat, kalıp gibi alımların (bilgisayar ve yazılım hariç) seri üretimde de kullanılacak olması durumunda, ilgili giderler proje süresiyle orantılı olarak aylık % 2 oranı ile destek kapsamına alınır. Bu maliyete yönelik harcamaların desteklemeye esas harcama tutarları "maliyet x proje süresi(ay) x % 2" şeklinde belirlenir. "proje süresi (ay) x % 2" çarpımından bulunacak oranın alt sınırı % 40'dır. Ancak alınması, yapılması veya yaptırılması zorunlu olan ve proje faaliyetleri için kullanıldıktan sonra, üzerinde önemli bir değişiklik yapılmaksızın faydalı ömrünün büyük bir bölümü rutin üretim faaliyetlerinde kullanılacak olan bileşenlere ait giderler için oransal destek alt sınırı Kurul kararıyla %25'e indirilebilir.

(3) Test, analiz ve ölçüm cihazları gibi ağırlıklı olarak firmanın Ar-Ge altyapısının parçasını oluşturan alımlar, maliyetinin tamamı üzerinden dönemsel destek oranı ile desteklenir. Ancak test, analiz ve ölçüm cihazları gibi alımlar proje faaliyetleri sonrasında Ar-Ge'den çok üretim faaliyetlerine tahsis edilecek ise proje süresi ile orantılı olarak gider kabul edilir.

(4) Proje konusunu teşkil eden tasarım, tasarım uygulama, geliştirme faaliyetleri sonucu elde edilecek prototip ürünler projenin desteklenmesine esas unsurlar olduğu için, daha sonra firma bünyesinde üretimde kullanılacak veya ticarileştirilecek olsa da bunlara girdi oluşturacak malzeme, modül, sistem ve hizmet alımları maliyet bedellerinin tamamı üzerinden dönemsel destek oranı ile desteklenir.

(5) Bu maddenin ikinci fıkrası kapsamına girmeyen alet/teçhizatın, firmanın diğer Ar-Ge faaliyetlerinde kullanılacak olduğu durumlarda oransal destekleme uygulaması yapılmaz, bu alet/teçhizat proje için gerekliliği değerlendirilerek doğrudan destek kapsamına alınır.

Desteklenmeyen giderler

MADDE 14 - (1) Proje ile ilgili olmayan giderler desteklenmemekle birlikte aşağıda belirtilen giderler de destek kapsamı dışındadır;

- a) katma değer vergisi,
- b) her türlü kar, fırsat maliyeti, sermaye kullanım maliyeti, sözleşme masrafları,
- c) amortismanlar, depozitolar, avans ödemeleri,
- d) dağıtım, pazarlama ve reklâm giderleri,
- e) **(Değişik: 14/03/2019-7YK)** patent, faydalı model, tasarım, coğrafi işaret ve marka tescil giderleri,
- f) AGY100, AGY300 doküman hazırlama ve hazırlatma giderleri, muhasebe, sekreterlik vb. idari giderler,
- g) **(Değişik: 11/05/2023-51YK)** huzur hakkı, murahhas azaya ödenen üyelik ücretleri, brüt ücretin yanında ikramiye hariç verilen prim ödemesi ile mikro işletme sınıfında olmayan kuruluşların projede görev alan şirket ortaklarının maliyetleri,
- h) personele nakdi ya da aynı olarak verilen yemek ve servis/ulaşım giderleri,
- i) kuruluş ortaklarına ait sosyal yardımlaşma vakıf ödentileri,
- j) konaklama giderleri,
- k) şehir içi nakliye (gümrüklerden ve limanlardan yapılan nakliye hariç) ve posta giderleri,
- l) seyahatlerde araç kiralama ve seyahatlerde kullanılan yakıt giderleri,
- m) proje Ar-Ge faaliyetleri ile ilintili olmayan üretime yönelik altyapı yatırımı ağırlıklı giderler
- n) fotokopi makinesi, projeksiyon cihazı gibi büro makineleri, büro mefruşatı,
- o) ısıtma, aydınlatma ve üretimde sarf edilen enerji masrafları, su giderleri,
- p) telefon, faks, haberleşme, internet kullanım maliyetleri,
- r) vergi mevzuatında kabul edilmeyen giderler,
- s) ofis, depo, stand kira giderleri,
- t) inşaat ve tesisat giderleri,
- u) kırtasiye giderleri,
- v) CE (test giderleri hariç) ve kalite belgelendirme giderleri,

(2) Proje özelinde yapılacak değerlendirmelerde, Ar-Ge faaliyetlerinin gerekliliği dikkate alınarak bu maddenin birinci fıkrasının alt bentlerinde belirtilen giderlerden o, p, t ve u bentlerinde belirtilenler içinden desteklenecek gider kalemleri olabilir.

(3) Otomasyon teknoloji veya yöntemlerinin kullanıldığı süreç geliştirme projelerinde, proje özelinde yapılacak değerlendirmenin gerektirdiği farklılıklarla birlikte, destek kapsamının oluşturulmasında aşağıdaki yaklaşım esas alınır:

- a) Personel, seyahat, danışmanlık ve hizmet alımı ile yurtiçi Ar-Ge kuruluşlarına yaptırılacak işlere yönelik giderler destek kapsamına alınır.
- b) Geliştirilen sürecin denenmesi amacıyla, asgari miktarda malzeme giderleri ile test yazılım ve donanımı destek kapsamına alınır.
- c) Geliştirilen süreç içinde yer alan alet, teçhizat veya sistemlerin tasarım ve geliştirme faaliyetlerinin kuruluş bünyesinde yapılması durumunda bu giderler destek kapsamına alınır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Proje Öneri Başvuru Koşulları

Başvuru yapabilecek kuruluşlar

MADDE 15 - (1) (Değişik: 11/05/2023-51YK) Bu Uygulama Esaslarının 4 üncü maddesindeki kuruluş tanımına uyan tüm sermaye şirketleri proje başvurusunda bulunabilir. Ancak kanuni ve iş merkezi yurtdışında bulunan işletmelerin dar mükellefiyet statüsündeki Türkiye’de yerleşik temsilcilik ve şubeleri ile vakıflar, dernekler ve bunların iktisadi işletmeleri, kooperatifler, birlikler, şahıs şirketleri ve adi ortaklıklar bu program kapsamında başvuru yapamazlar. Proje başvurusu yaptığı tarihte KOBİ tanımına uyduğu veya TÜBİTAK Yönetim Kurulu tarafından belirlenen şartları sağladığı halde, desteklenme sürecinde bu vasfını/şartlarını yitiren kuruluşların projeleri bu uygulama esasları çerçevesinde desteklenmeye devam edilir.

(2) Bu Uygulama Esaslarının 4 üncü maddesindeki kuruluş tanımına uyan sermaye şirketlerinin programa başvurabileceği veya destek alabileceği proje sayısında sınırlama yoktur. Ancak TÜBİTAK Başkanlığının belirleyeceği bir sayının üzerinde bu destek programı kapsamında projesi desteklenmiş olan kuruluşların, yeni bir proje önerisinin bu program kapsamında desteklenmesi için uluslararası destekli en az bir Ar-Ge projesi yürütmüş olmak veya bu destek programı kapsamında ortaklı en az bir TÜBİTAK projesi yürütmüş olmak şartını sağlaması istenebilir.

(3) **(Ek: 11/05/2023-51YK)** Bu programa çalışan sayısı ve/veya net satış tutarı TÜBİTAK Yönetim Kurulu tarafından belirlenen sınırın altında olan büyük ölçekli sermaye şirketleri başvuru yapabilecektir. TÜBİTAK Yönetim Kurulu tarafından belirlenen şartlar TEYDEB internet adresinde yayımlanır.

Güvenli elektronik imza uygulaması ve sayısal ortamda bilgi aktarımı

MADDE 16- (1) Bu program kapsamında TÜBİTAK ile bilgi alışverişinde (belge, doküman rapor, sözleşme vb.) bulunan taraflardan güvenli elektronik imza uygulaması doğrultusunda elektronik ortamda güvenli bilgi transferi sağlamak amacıyla nitelikli elektronik sertifika alması istenebilir. Bu konudaki duyurular TÜBİTAK tarafından TEYDEB internet adresinden yapılır.

(2) Bu program kapsamında, TÜBİTAK ile ilgili taraflar arasındaki bilgi ve belge aktarımı imzalı basılı evrak biçiminde ve/veya PRODİS uygulaması üzerinden (güvenli elektronik imza kullanılarak veya kullanılmadan) yapılır. Uygulanacak bilgi alışveriş yöntemleri TÜBİTAK tarafından TEYDEB internet adresinden duyurulur. Elektronik ortamda hazırlanarak yazdırılıp ıslak imza ile TÜBİTAK’a gönderilen belge/doküman ile TÜBİTAK’a çevrimiçi gönderilen bilgiler arasında ihtilaf olduğunda TÜBİTAK’a gönderilen çevrimiçi kayıtlar esas alınır. Bu işlemler için ayrıca kişilere duyuru yapılmaz. Belgelerin TÜBİTAK’a basılı evrak şeklinde gönderilmesi gerektiğinin TÜBİTAK tarafından duyurulduğu durumlarda, bu uygulama esaslarında geçen başvuru tarihi olarak evrakın kargoya/postaya verildiği tarih esas alınır.

(3) Elektronik ortamda işlem yapmak isteyen gerçek ve tüzel kişilerin TÜBİTAK’ın destek programına ilişkin elektronik ortamda oluşturduğu portala üye olması gerekir.

(4) TÜBİTAK’ın söz konusu portalına üyelik esnasında oluşturulan şifrenin gizliliği ve yenilenmesinin sorumluluğu üyeye aittir. Bu şifrenin izinsiz ya da izinsiz olarak üçüncü kişiler tarafından kullanımından TÜBİTAK sorumlu değildir.

(5) Söz konusu elektronik ortamın kullanıcıları sisteme üye olurken bildirdikleri posta adresi, e-posta veya GSM numarasına kısa mesaj servisi vb. iletişim yöntemleri ile bilgilendirileceklerdir.

Tüm bildirimlerde ve yazışmalarda üye tarafından bildirilen iletişim adresi esas alınır. TÜBİTAK, gerekli gördüğü durumlar ve işlemler için yazılı tebligat yapabilir.

(6) TÜBİTAK'ın söz konusu portalına üye olan kullanıcılar, verdikleri her bilginin doğru ve geçerli olduğunu kabul eder. Yanlış bilgi ve beyanlardan dolayı oluşabilecek sorunlardan TÜBİTAK sorumlu olmayacaktır.

(7) Elektronik ortamda belge veya bilgileri göndermekle zorunlu tutulan gerçek ve tüzel kişilerin, PRODİS veya TÜBİTAK elektronik sisteminin geçici bir süre hizmet dışı kalması nedeniyle mevzuatta öngörülen süre içerisinde istenen belge veya bilgiyi TÜBİTAK'a gönderememeleri halinde, sorunların ortadan kalktığı tarihi takip eden üçüncü işgününün sonuna kadar belge veya bilgiyi göndermeleri durumunda yükümlülükleri yerine getirilmiş kabul edilir.

(8) TÜBİTAK tarafından kuruluşlara elektronik ortamda gönderilen mesajların iletiminde bir ihtilaf olması durumunda TÜBİTAK elektronik sistem kayıtları esas alınır.

(9) **(Değişik: 11/05/2023-51YK)** AGY500 raporu elektronik imza kullanılarak sadece elektronik ortamda alınabilir.

(10) PRODİS uygulaması üzerinden TÜBİTAK'a gönderilen AGY100, AGY300 ve diğer evrakın son gönderim tarihinin resmi tatil olması halinde, son gönderim tarihi, resmi tatili izleyen ilk iş günü olur.

Ortak başvuru

MADDE 17 - (1) Kuruluşlar ortak proje önerisi başvurusunda bulunabilirler. Ortak proje başvurusu tek bir proje başvurusu biçiminde sunulur. Kuruluşların proje içerisindeki yapacakları faaliyetler ve bütçeleri her kuruluş için hazırlanmalıdır.

(2) Proje başvurusunda bulunan kuruluşun başka bir kuruluştan Ar-Ge hizmeti satın aldığı ve bu hizmetin projenin önemli bir kısmını oluşturduğu durumda, projedeki tüm Ar-Ge faaliyetlerinin değerlendirilip izlenebilmesi için; kuruluşların ortak proje başvurusu yapmaları ya da eş zamanlı olarak ayrı proje başvurusunda bulunmaları istenebilir.

(3) Bir projede desteklenen faaliyetlerin, başka bir kuruluşun projesinde hizmet alımı kapsamında olması durumunda bu hizmet alımı için destek talep edilmez, Ar-Ge faaliyetini yapan kuruluşun faaliyetleri desteklenir.

(4) Ortak proje başvurusu yapacak kuruluşların aralarında ticari ortaklık kurmaları zorunluluğu yoktur.

(5) Ortak projelerde projeye katılan kuruluşlardan biri, destek kararı sonrası imzalanacak proje sözleşmesinde muhatap kuruluş olarak belirtilir. Ödeme bildirimi ve destek karar yazıları hariç tüm yazışmalar bu kuruluşla yapılır.

(6) **(Değişik: 24/12/2019-15YK)** Ortak projelerin destek sürecinde, ortak kuruluşların projeden ayrılması, projedeki ortaklar arası iş planının değişmesi vb. durumlar, TÜBİTAK'a sunulur.

(7) Desteklenmesi uygun bulunan ortak projelerde dönemsel harcamalar sonrasında her bir katılımcıya proje harcamaları karşılığında destek oranı ayrı ayrı hesaplanır ayrı ayrı destekleme yapılır.

(8) **(Ek: 24/12/2019-15YK)** Proje destek karar tarihinden sonra projenin daha etkin ve hızlı yürütülmesi için yeni ortak eklenmesi ihtiyacı doğduğunda, ortaklar arası yeni iş planı ile birlikte bu durum dönem raporu beklenmeksizin TÜBİTAK'a sunulur.

(9) **(Ek: 24/12/2019-15YK)** Bu maddenin sekizinci fıkrası kapsamında projeye eklenecek yeni ortağın bu Uygulama Esaslarının 15 inci maddesi kapsamındaki kuruluş tanımına uygun olması gerekir.

(10) **(Ek: 24/12/2019-15YK)** Bu maddenin altıncı ve sekizinci fıkraları kapsamındaki talepler TEYDEB tarafından değerlendirilerek, projenin desteklenmeye devam edip etmeyeceği ve desteklenecekse hangi kapsamda destekleneceği hususları ile ilgili GYK tarafından oluşturulan karar TÜBİTAK Başkanlığı'nca onaylanarak kuruluşa bildirilir.

(11) **(Ek: 24/12/2019-15YK)** Bu maddenin sekizinci fıkrasındaki talebin uygun bulunması halinde proje sözleşmesi projeye yeni eklenen ortağı içerecek şekilde yeniden düzenlenir.

Ön kayıt ve proje öneri başvurusu

MADDE 18 - (1) Programa proje öneri başvurusu, kuruluş tarafından ön kayıt yapılması ve ön kayıt için TÜBİTAK'tan onay alınması sonrasında PRODİS uygulaması üzerinden yapılır. Proje başvuru tarihi olarak, proje önerisinin kuruluş tarafından PRODİS uygulaması üzerinden TÜBİTAK'a gönderildiği tarih sisteme kayıt edilir. Ön kayıt onayı bekleyen kuruluş proje öneri bilgilerini PRODİS üzerinden hazırlamaya devam edebilir. Proje öneri başvurusu, AGY100 hazırlama kılavuzuna uygun olarak, istenilen içerik ve biçimde hazırlanır.

(2) Bu program kapsamında sektörel, bölgesel ve öncelikle desteklenecek projelerin tespitinin TÜBİTAK tarafından yapılması veya proje başvurularının belirli tarih aralıklarında alınması durumunda, söz konusu bu projelerin başvuru, değerlendirme ve karar süreçlerini de kapsayan duyurular TEYDEB internet adresinden yapılır.

(3) **(Mülga: 11/03/2018 - 275 BK)**

(4) **(Mülga: 11/03/2018 - 275 BK)**

(5) **(Mülga: 11/03/2018 - 275 BK)**

(6) **(Ek: 14/03/2019-7YK)** Kuruluşlar tarafından ekonomik fizibilite raporu (detaylı pazar araştırması, pazar ve rakip analizleri, müşteri ihtiyaçları vb. içeren rapor) proje önerisi ekinde sunulabilir. Ancak, bütçesi Yönetim Kurulu tarafından belirlenen tutarın üzerinde olan projelerde söz konusu ekonomik fizibilite raporunun sunulması zorunludur.

(7) **(Ek: 14/03/2019-7YK)** TÜBİTAK'ta kaydı olan kuruluşlar, kayıt bilgilerinde değişiklik olmadığı sürece, proje başvurusunda bulunabilir. Ancak, kayıt bilgilerinde değişiklik olması halinde anılan değişikliğin TÜBİTAK'a bildirilmesi ve bu durumun TÜBİTAK tarafından onaylanması sonrası proje başvurusunda bulunabileceklerdir. TÜBİTAK kayıtlı bilgilerin belirli bir zaman periyodunda güncellenmesini kuruluşlardan talep edebilir.

(8) **(Ek: 14/03/2019-7YK)** Bu maddenin birinci ve yedinci fıkralarında belirtilen ön kayıt ve proje öneri başvuru şekli TEYDEB internet adresinden duyurulur.

Proje destek başlangıç tarihi

MADDE 19 - (1) Proje destek başlangıç tarihi, proje önerisinin PRODİS üzerinden gönderildiği başvuru tarihinin bulunduğu ayın birinci günü veya başvuru tarihini takip eden herhangi bir ayın birinci günü olarak kuruluş tarafından belirlenir.

(2) TÜBİTAK projenin değerlendirme süreci sonucunda desteklenen faaliyetleri dikkate alarak proje destek başlangıç tarihini ve süresini değiştirebilir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Değerlendirme ve Karar

Ön değerlendirme

MADDE 20 - (1) TÜBİTAK'a başvurusu yapılmış proje önerisi, belirlenen proje teknik uzmanı tarafından ön değerlendirmeye alınır.

(2) Ön değerlendirmede proje öneri dosyası içerik ve biçim olarak değerlendirilir. Projenin değerlendirilebilmesi için sunulan bilgilerin yeterliliği araştırılır. Bu çalışma sırasında kuruluşun diğer proje başvuruları ve benzer konuda diğer kuruluşların proje başvuruları ile ilgili araştırma yapılabilir. Proje başlıca aşağıdaki konular bakımından incelenir:

- a) Ar-Ge niteliği, yenilikçi ve özgün yönleri,
- b) Amacı, sonuçları, kullanılacak yöntemler,
- c) Kuruluş ve ulusal düzeydeki teknolojik katkısı,
- ç) Teknolojik değerlendirme/karşılaştırmalar,
- d) İş paketi tanımları, iş-zaman grafiği,
- e) İş paketi bazında bütçeleme, giderlere ilişkin açıklamalar,
- f) Personel bilgileri,
- g) Kuruluşun Ar-Ge olanakları,
- ę) Kuruluşun proje çıktılarına ilişkin teknolojik ve ekonomik öngörülerini.
- h) **(Ek: 14/03/2019-7YK)** Bütçesi Yönetim Kurulu tarafından belirlenen tutarın üzerinde olan projelerde ekonomik fizibilite raporunun sunulup sunulmadığı.

(3) Ön değerlendirme sonucunda aşağıdaki durumlar gerçekteşebilir:

a) İçerik ve biçim olarak yeterli bulunan proje önerisi, uzmanlıkları dikkate alınarak belirlenen bir ya da birden çok hakeme değerlendirilmek üzere gönderilir.

b) **(Değişik: 14/03/2019-7YK)** Firmadan tanımlı bir zaman aralığında proje öneri dosyasında yetersiz bilgileri gidermesi ve eksik belgeleri tamamlaması istenebilir. Ancak, bütçesi Yönetim Kurulu tarafından belirlenen tutarın üzerinde olan projeler için ekonomik fizibilite raporunun sunulmamış olması durumunda, kuruluştan söz konusu raporun sunulması talep edilir. İstenen zaman aralığında kuruluş tarafından revize edilmeyen proje doğrudan ret önerisiyle Kurul değerlendirmesine sunulabilir.

c) **(Değişik: 14/03/2019-7YK)** Ar-Ge içeriği bulunmayan ya da yetersiz olan (üretim altyapısına yönelik yatırım ağırlıklı, rutin uygulamalara konu, güncel teknolojinin gerisinde kalmış çalışmaları içeren projeler), Ar-Ge sistematığı yetersiz olan, proje ekibinin nitelik veya nicelik olarak projeyi gerçekteşirecek yeterlilikte olmadığı, proje konusu ile ilgili en az lisans derecesine sahip herhangi bir proje personelinin bulunmadığı, proje Ar-Ge faaliyetlerinde projeyi öneren kuruluş katkısının olmadığı ya da çok az olduğu projeler ile çıktısı ekonomik yarara dönüşebilir nitelikte olmayan projeler hakem ataması yapılmadan ret önerisiyle ilgili teknoloji grubu yürütme kuruluna sunulabilir.

(4) Ön değerlendirme sonrası içerik ve biçim olarak yeterli bulunan AGY100 hakem değerlendirmesine sunulur. Ziyaretli hakem değerlendirmesinde hakemin firma ziyareti için ön temaslar hakem veya firma tarafından başlatılabilir.

Hakem seçimi

MADDE 21 - (1) (Değişik: 14/03/2019-7YK) Projeyi değerlendirecek olan hakemler projenin ilgili olduğu teknoloji alanlarında uzmanlığı olan kişiler olmak kaydıyla genellikle üniversite veya araştırma kurumlarından seçilir. Hakem seçimi ilgili teknoloji grubu Kurul üyelerinden de hakem önerileri alınarak yapılır. Hakem seçiminde hakemin projenin içerdıği teknoloji alanlarının birinde uzman olmasının yanı sıra aşağıda sıralanan ölçütler de dikkate alınır;

a) projeler arası karşılaştırma yapabilmesi için firmanın önceki projelerinde hakemlik görevi yapmış olması,

b) proje konusunda Türkiye'deki gelişimi görerek değerlendirme yapabilmesi için benzer projelerde görev almış olması,

- c) üniversite-sanayi işbirliğine katkı sağlayacak olması,
d) daha önceki proje değerlendirme performansları (gözlem, irdeleme, rapor niteliği, firmaya katkısı ve rapor veriş süresi).

Etik şartlar

MADDE 22 - (1) Hakemlerin/izleyicilerin projeyi objektif olarak değerlendirmesi beklenir. Çıkar çatışması veya çakışması olarak algılanabilecek kişisel ilişkiler varsa, hakemlik ve izleyicilik önerilen kişilerin değerlendirme yapmayacaklarını TÜBİTAK'a bildirerek var ise kendisine iletilen basılı evrakı TÜBİTAK'a iade etmesi gerekir.

(2) **Değişik: 11/05/2023-51YK**) Proje değerlendirmelerinde hakemler, izleyiciler ve mali müşavirler bu Uygulama Esaslarının 54 üncü maddesinde belirtilen gizlilik kurallarına riayet ederler. Hakemin ve izleyicinin etik şartlara uymamasından doğabilecek olumsuz sonuçlardan hakem/izleyici ile TÜBİTAK arasında yapılan sözleşme gereği hakem/izleyici sorumlu olup etik ihlallerinden TÜBİTAK sorumlu tutulamaz. Mali müşavirler, etik şartlara uymamalarından doğabilecek olumsuz sonuçlardan 1/6/1989 tarih ve 3568 sayılı Kanun kapsamında sorumludur.

(3) **(Değişik: 14/03/2019-7YK)** TÜBİTAK teknoloji grubu yürütme kurulunda ve danışma kurulunda görev alan üyeler, "Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu Etik Davranış İlkelerinin Belirlenmesine İlişkin Esaslar" çerçevesinde hareket ederler.

(4) Projenin "TUBİTAK Araştırma ve Yayın Etiği Kurulu Çalışma Esasları"nda belirtilen hususlara konu olması ve değerlendirme sonucunda söz konusu esaslara göre bir ihlalin belirlenmesi durumunda, proje, bu Uygulama Esaslarının 52 nci maddesi birinci fıkrası çerçevesinde değerlendirilir ve bu hükümlere göre işlem yapılır.

Hakem değişikliği

MADDE 23 - (1) Firmanın yapacağı gerekçeli başvuruyla (çıkar çatışması olması, hakemin firma tesislerindeki nesnel değerlendirmeyi engelleyecek tutumu vb.) hakemle yapılan sözleşme feshedilebilir veya TÜBİTAK'a sunduğu değerlendirme raporu dikkate alınmayabilir.

Hakem değerlendirmesi

MADDE 24 - (1) Projeyi değerlendirecek hakemlerle TÜBİTAK arasında sözleşme yapılır. Hakemler birbirlerinden ayrı ve bağımsız olarak değerlendirmelerini yaparlar. TÜBİTAK hakemin proje değerlendirmesini ziyaretli veya ziyaretsiz yapmasını isteyebilir. Ziyaretsiz hakem değerlendirmesinde hakem Proje Öneri Bilgileri Formunu (AGY100) inceleyerek değerlendirmesini yapar. Ziyaretli hakem değerlendirmesinde ise hakemin AGY100'ü incelemesinin yanında, Ar-Ge faaliyetlerinin gerçekleştirileceği kuruluştaki da inceleme yapması istenir. Ortak sunulan projelerin ziyaretli değerlendirmelerinde, projede yer alan her bir kuruluşun proje kapsamında yerinde incelenmesi esastır. Ancak TÜBİTAK'ın uygun gördüğü durumlarda, hakemlerin proje ortaklarının tamamını ziyaret etmesi istenmeyebilir. İnceleme sonrasında hazırlanan Proje Önerisi Değerlendirme Raporu (AGY200) TÜBİTAK'a sunulur.

(2) Ziyaretli değerlendirmede hakemlerin firma ziyaretleri sırasında, firmanın konu ile ilgili sunum yapması, proje yürütücüsü, personeli ve proje faaliyetlerine katkı sağlayacak teknik danışmanlarının ziyaret esnasında bulunması beklenir. Hakemler gerek duydukları açıklamaları AGY200 raporunu hazırlamadan önce kuruluştan talep edebilirler.

(3) Hakemler, AGY100 ve firmadan projeye ilişkin aldığı bilgiler çerçevesinde aşağıda belirtilen üç boyutun kriterlerini dikkate alarak projeyi değerlendirirler:

- a) Projenin endüstriyel Ar-Ge içeriği, teknoloji düzeyi ve yenilikçi yönü,

- b) Proje planı ve kuruluşun altyapısının uygunluğu,
- c) Proje çıktılarının ekonomik yarara ve ulusal kazanıma dönüştürülebilirliği.

Proje ile ilgili kararın oluşturulması

MADDE 25 - (1) (Değişik: 14/03/2019-7YK) TÜBİTAK proje teknik uzmanı, hakem değerlendirmesi sonucunda hakem raporlarını esas alarak; kuruluştan proje önerisini revize etmesini, iyileştirmesini ister veya ilgili kurulun kararını oluşturmada yardımcı olmak amacıyla proje karar taslağını oluşturur. Proje önerisine ilişkin karar, projenin ilgili bulunduğu teknoloji grubu yürütme kurulunda oluşturulur. Kurulda, TÜBİTAK proje teknik uzmanı tarafından hazırlanan karar taslağı (Proje Bilgi Formu), kuruluş tarafından sunulan AGY100 ile diğer ek bilgiler incelenir ve hakemler tarafından hazırlanan AGY200'ün içerdiği bilgi ve değerlendirmeler esas alınarak karar üretilir. Proje ile ilgili karar, görüşülen diğer projelerden bağımsız oluşturulur. Kuruluşun Ar-Ge desteğı olarak gerçekleştirdiğı diğer projelerden edindiğı bilgi birikimi ve teknolojik altyapısı esas alınarak kuruluş bazında değerlendirme ölçütü yükseltilebilir. Hakemlerin bu Uygulama Esaslarınının 24 üncü maddesinin üçüncü fıkrasının alt bentlerinde belirtilen değerlendirme boyutları altındaki kriterlere göre yaptıkları değerlendirmeler, gerektiğinde TÜBİTAK tarafından ağırlıklı puanlandırma yapılarak elektronik ortamda sayısal değere (değerlendirme notu) dönüştürülebilir. Söz konusu durumda, proje için hesaplanan değerlendirme notu kurul değerlendirmesine sunulur.

(2) **(Değişik: 14/03/2019-7YK)** Karar oluşturma aşamasında, söz konusu Kurul üyelerinden herhangi birisinin, proje önerisi görüşülecek firma ile hâlihazırda bir çıkar çakışması veya çatışması varsa, ilgili proje görüşülürken söz konusu üye toplantıya dâhil olmaz.

(3) **(Değişik: 14/03/2019-7YK)** Kurulda görüşülen proje ile ilgili karar birbirini izleyen iki aşamada oluşturulur:

a) Proje önerisine ilişkin aşağıda belirtilen kararlardan biri alınır.

1) Projenin desteklenmesine karar verilir. Bu durumda desteklemeye esas teşkil eden proje faaliyetleri ve hedefleri belirtilmeye çalışılır.

2) Projenin desteklenmemesine karar verilir. Proje ret gerekçesinde, projenin endüstriyel Ar-Ge içeriğı, teknoloji düzeyi ve yenilikçi yönü, proje planı ve kuruluşun alt yapısının uygunluğu ile proje çıktılarının ekonomik yarara ve ulusal kazanıma dönüştürülebilirliğine ilişkin değerlendirme boyutlarında yer alan ve projenin özellikle ret edilmesine esas teşkil eden kriterler belirtilir.

3) Projeye ilişkin kararın oluşturulmasını kolaylaştırmak için kuruluştan ek bilgi ve belgelerin istenmesine ve/veya projenin yeni bir hakem değerlendirme sürecine alınmasına karar verilir.

4) **(Değişik: 14/03/2019-7YK)** Kuruluştan projesini belirtilen bir zaman aralığında revize etmesi istenebilir. Revize proje yeniden hakem değerlendirme sürecine alınabilir ya da doğrudan kurula sunulabilir. Revize edilen projelerde TÜBİTAK'a proje önerisinin yapıldığı ilk başvuru tarihi geçerlidir. İstenen zaman aralığında revize edilmeyen proje doğrudan ret önerisiyle kurul değerlendirmesine sunulur.

b) Desteklenmesine karar verilen proje önerisinin temel olarak aşağıdaki hususları içeren destek kapsamı oluşturulur.

- 1) Desteklenecek faaliyetler,
- 2) Destek süresi,
- 3) Desteklenecek gider kalemleri ve miktarı,
- 4) Projenin izleme aşamasında değerlendirilecek hususlar,
- 5) Projenin belirlenen öncelikli alanlarda olup olmadığı,

- 6) Ar-Ge niteliğinin iyileştirilmesine yönelik öneriler,
 - 7) Proje izleyicisi/izleyicileri,
 - 8) Proje fikir sahibi araştırmacı
- (4) Karar oluşturma aşamalarında,
- a) Proje ile ilgili kararların alınması için oy çokluğu yeterlidir.
 - b) Karar oluşturulurken proje önerisi ile ilgili diğer destek programlarına başvuru yapılmış olması bu programın bağımsız değerlendirme sürecini olumlu veya olumsuz etkilemez.
 - c) Proje gider kalemlerinin AGY100'de belirtilen birim fiyatları ve ücretler değerlendirmede kararın oluşturulmasında etken olarak göz önünde bulundurulmaz.
 - d) Eldeki bilgilerle kesin bir karara varılamayan durumlarda ek hakem değerlendirmesine başvurulabilir.
 - e) **(Değişik: 03/11/2022-45YK)** Önerilen proje maliyetinin Yönetim Kurulu kararıyla belirlenen tutardan büyük olması halinde ilgili kurulun talebi üzerine proje yürütücüsü ve/veya projede görev alan personelin, kuruluş yetkilisinin ilgili kurulda projeye ilişkin sunuş yapması istenebilir.
- (5) **(Değişik: 14/03/2019-7YK)** Proje önerisinin, gereken içerikte ve eksiksiz olarak TÜBİTAK'a sunulduğu tarihten kurulda görüşülmesine kadar geçen sürenin 90 gün olması hedeflenir.
- (6) **(Ek:26/01/2021-26YK)** Şartlı destek kararı verilen projelerde; şartın yerine getirilip getirilmediği Kurul'da değerlendirilir. Şartın yerine getirildiğine karar verilmesi durumunda TÜBİTAK Başkanlık onayı alınarak; projenin destek süreci başlatılır. Şartın yerine getirilmediğine karar verilmesi durumunda TÜBİTAK Başkanlık onayı alınarak, proje reddedilir.

Projenin karar bildirimi

MADDE 26 - (1) (Değişik:26/01/2021-26YK) İlgili kurul toplantılarında projelere ilişkin oluşturulan karar TÜBİTAK Başkanlığı'nca onaylanarak kuruluşa bildirilir. TÜBİTAK Başkanlığının kurul kararı sonucunda desteklenmesi uygun bulunan projelerin onay sürecinde, programa ayrılan bütçenin yetersiz kalacağı tespitinde, ülke önceliklerini dikkate alarak destek sıralaması yapılabilir. Ayrıca, kuruluşun halen değerlendirme/ izleme aşamasında olan başka bir projesindeki çıktının/ geliştirmeyi hedeflediği yetkinliğin, yeni projesinde kullanılacak olması durumunda; çıktının/ yetkinliğin başarılı bir şekilde elde edildiğinin görülebilmesi veya kuruluşun personel ve Ar-Ge olanaklarının (laboratuvar, test ortamları, alet-teçhizat vb.) birden çok projeyi aynı anda gerçekleştirebilecek uygunlukta olduğunun teyit edilmesi amacıyla şartlı destek kararı alınabilir.

(2) **(Değişik:26/01/2021-26YK)** Desteklenmesi kabul edilen projelere ilişkin destek karar bildiriminde destek kararı, kapsamı, proje izleyicisi ve ekinde proje sözleşmesi yer alır. Proje süresince yapılacak değerlendirmelere dayanarak TÜBİTAK destek karar bildiriminde belirtilen kapsam ve izleyiciyi değiştirme hakkına sahiptir. Projeye şartlı destek verilmesi durumunda; şartlı destek kararı, kapsamı ve proje izleyicisi, kuruluşa yazı ile bildirilir ancak proje sözleşmesi gönderilmez. Projenin destek sürecinin başlatılması durumunda; kuruluşa şartın yerine getirildiğine ve projenin destek sürecinin başlatıldığına ilişkin karar yazısı ve proje sözleşmesi gönderilir.

(3) Desteklenmesi uygun bulunmayan projelere ilişkin ret gerekçesi ile birlikte karar kuruluşa bildirilir.

(4) Karar bildirimini takiben kuruluşun TÜBİTAK'a itirazda bulunabileceği durumlarda izlenecek yöntemler aşağıda açıklanmıştır:

a) **(Değişik: 11/05/2023-51YK)** Projesi desteklenmeyen kuruluş, ret kararına ilişkin itirazı olması durumunda, bu durumu gerekçelendirerek itirazda bulunabilir. İtirazlar, “TÜBİTAK Tarafından Yürütülen Programların Başvuru Değerlendirme Süreçlerine Yapılacak İtirazlara İlişkin Yönetmelik” kapsamında değerlendirilir.

b) **(Değişik:26/01/2021-26YK)** Kuruluşun destek kapsamına itiraz etmesi durumunda itiraza ilişkin karar beklenmeden kuruluş ile TÜBİTAK arasında sözleşme yapılabilir. Destek kapsamına itirazlar, proje karar yazısı tarihinden itibaren en fazla iki (2) ay içinde yapılabilir. Şartlı destek kararı verilen projelerde destek kapsamına itirazlar, şartın yerine getirildiğine ve projenin destek sürecinin başlatıldığına ilişkin karar yazısı tarihinden itibaren en fazla iki (2) ay içinde yapılabilir.

c)**(Değişik:26/01/2021-26YK)** Kuruluş, sözleşmenin kuruluş tarafından imzalanmasından önce, proje faaliyetleri, iş paketleri, bütçesi, gider kalemleri ve süresi değişmeksizin, sadece projenin başlangıç tarihinin ileri ya da geriye alınmasına yönelik değişiklik talebinde bulunabilir. TÜBİTAK tarafından değerlendirilerek uygun görülürse proje başlama tarihi en fazla destek karar yazısı tarihinin bulunduğu ayı takip eden ayın ilk gününe kadar değiştirilerek yeni bir sözleşme hazırlanır. Kuruluş AGY100 proje ön bilgileri, iş-zaman grafiği ve Dönemsel Tahmini ve Toplam Maliyet Formlarını (M030) günceller. Projeye şartlı destek verilmesi ve kuruluşun şartı yerine getirerek projenin destek sürecinin başlatılması durumunda; Kuruluş, sözleşmenin kuruluş tarafından imzalanmasından önce, proje faaliyetleri, iş paketleri, bütçesi, gider kalemleri ve süresi değişmeksizin, sadece projenin başlangıç tarihinin ileri alınmasına yönelik değişiklik talebinde bulunabilir. TÜBİTAK tarafından değerlendirilerek uygun görülürse proje başlama tarihi en fazla, şartın yerine getirildiğine ve projenin destek sürecinin başlatıldığına ilişkin karar yazısı tarihinin bulunduğu ayı takip eden ayın ilk gününe kadar değiştirilerek yeni bir sözleşme hazırlanır.

d) Kuruluş proje için belirlenen izleyici için itirazda bulunabilir. TÜBİTAK bu itirazları gerekçeleri ile birlikte değerlendirmeye alır.

(5) Değerlendirme sürecinde olan kararı verilmemiş projeler kuruluş tarafından gerekçe belirtilerek geri çekilebilir. TÜBİTAK bu projelerin değerlendirme sürecinin sonlandığını kuruluşu bildirir.

Sözleşme imzalanması

MADDE 27 - (1) Desteklenmesi uygun bulunan projeler için TÜBİTAK ile kuruluş/kuruluşlar arasında sözleşme imzalanır. Ortak projelerde, muhatap kuruluşun belirtildiği ve her bir kuruluşu ilişkin bilgilerin yer aldığı sadece bir proje sözleşmesi düzenlenir. TÜBİTAK ile kuruluş arasında düzenlenen proje sözleşmesi ıslak imza yerine güvenli elektronik imza ile de imzalanabilir. Sözleşmeye ilişkin oluşacak giderler kuruluş tarafından karşılanır.

(2) Kuruluş tarafından imzalanan sözleşmenin TÜBİTAK tarafından imzalanması ile kuruluş tarafından projeye ilişkin sunulan AGY300 işleme alınır. Bu Uygulama Esaslarında belirtilen sözleşme tarihi olarak TÜBİTAK’ın imza tarihi esas alınır. Ancak sözleşme proje destek başlangıç tarihi itibarıyla yürürlüğe girer.

(3) TÜBİTAK tarafından hazırlanarak destek karar bildiriminde verilen süre içinde, kuruluşu iletilen proje sözleşmesinin kuruluş tarafından imzalanarak TÜBİTAK’a ulaştırılması, zorunlu olup proje sözleşmesinin verilen süre içerisinde gönderilmemesi halinde TÜBİTAK destek kararını iptal edebilir.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Ar-Ge Yardımı İstek Formu (AGY300) Başvuru Esasları

Destek başvuru zamanlaması

MADDE 28 - (1) Sözleşmesi imzalanan projeler için, kuruluşlar projenin tanımlanan dönem aralıklarında gerçekleşen Ar-Ge faaliyetleri ve harcamalarına ilişkin AGY300'ü, bu Uygulama Esaslarının 29 uncu maddesine uygun hazırlayarak PRODİS üzerinden TÜBİTAK'a aşağıda belirtilen hususlara göre sunarlar. AGY300 dokümanına/web formuna PRODİS uygulaması üzerinden ulaşılır.

a) **(Değişik: 11/05/2023-51YK)** Projenin dönemsel gerçekleşen Ar-Ge faaliyetlerini ve harcamalarını içeren AGY300, en geç, gerçekleşme dönemini takip eden ikinci ayın sonuna kadar TÜBİTAK'a sunulur.

b) **(Değişik: 11/05/2023-51YK)** Proje sözleşme tarihi itibarıyla projenin tamamlanmış AGY300 dönemleri var ise, söz konusu AGY300'ler en geç, sözleşme tarihini takip eden dönemin ikinci ayın sonuna kadar sunulur.

c) Projenin herhangi bir döneminde proje faaliyetlerinin yapılmaması veya dönemin harcama ve giderlerine yönelik talepte bulunulmayacağı durumunda dahi PRODİS üzerinden bu kapsamda istenen bilgilerin sunulması zorunludur. Söz konusu dönem projenin son dönemi ise proje sonuç raporu da sunulur.

d) **(Değişik: 11/05/2023-51YK)** Destek sürecinde kuruluşun proje süresinin uzatılması talebi üzerine, uzatma süresini kapsayan AGY300 en geç, TÜBİTAK'ın süre uzatımına ilişkin karar bildirim tarihinin bulunduğu dönemi izleyen ikinci ayın sonuna kadar sunulur.

e) **(Değişik: 11/05/2023-51YK)** Kuruluşun proje destek süreci içinde yaptığı gerekçeli itiraz başvurularına ilişkin TÜBİTAK kararının beklenmesi nedeniyle TÜBİTAK'a sunulması geciken AGY300 destek başvuruları en geç, TÜBİTAK kararının bildirim tarihini izleyen dönemin ikinci ayının sonuna kadar sunulur.

f) Proje süreçlerini aksatacak durumların ortaya çıkması üzerine, TÜBİTAK AGY300 son gönderme tarihini ileriye alabilir. Bu durum PRODİS/TEYDEB internet sayfasında duyurulur.

Dönemsel destek başvuru şekli

MADDE 29 - (1) Sözleşmesi imzalanan projeler için, kuruluş AGY300'ü bu fıkranın aşağıdaki bentlerde belirtilen dokümanları içerecek biçimde hazırlayarak TÜBİTAK'a sunar. Dönem için projeye ilişkin harcama beyanı yok ise AGY500 raporu sunulmaz, o dönem için dönem raporu sunulur. Proje Sonuç Raporu AGY350 sadece projenin son döneminde sunulur. AGY300 başvuruları bu Uygulama Esaslarının 16 ncı maddesi hükümleri dikkate alınarak TÜBİTAK'a PRODİS üzerinden sunulur. AGY300 dokümanına/web formuna PRODİS uygulaması üzerinden ulaşılır ve AGY300 aşağıdaki bentlerde belirtilen dokümanlardan oluşur:

a) **(Değişik: 11/05/2023-51YK)** mali müşavirlik proje harcamaları değerlendirme raporu (AGY500) ve ekinde onaylı gider formları ile diğer onaylı ekleri,

b) dönem raporu (AGY320),

c) projenin son döneminde Proje Sonuç Raporu (AGY350).

(2) **(Değişik: 11/05/2023-51YK)** Mali rapor içinde yer alan harcama ve gider belgeleri (faturalar, ödeme belgeleri, ücret bordroları vb.) mali müşavir denetim ve onayı amacıyla hazırlandığından, ayrıca TÜBİTAK'a sunulan AGY300 içerisine konulmaz.

(3) **(Değişik: 11/05/2023-51YK)** Ortak projelerin mali müşavirlik proje harcamaları değerlendirme raporu (AGY500), ilgili kuruluşlar tarafından ayrı ayrı hazırlanarak TÜBİTAK'a

sunulur. Ancak dönem raporu (AGY320) ile projenin son döneminde Proje Sonuç Raporu (AGY350) kuruluşlar tarafından ortak hazırlanarak muhatap kuruluş tarafından TÜBİTAK'a sunulur. Kuruluşlardan birinin ilgili dönemde harcama ve giderlerinin olmaması halinde harcaması olmayan kuruluş tarafından bu Uygulama Esaslarının 28 inci maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi kapsamında PRODİS üzerinden istenen bilgilerin sunulması zorunludur. Ortak projede yer alan kuruluşların hazırlayacağı her bir AGY500 ile muhatap kuruluşun hazırlayacağı AGY320 (projenin son döneminde AGY350) TÜBİTAK'a sunulmadan değerlendirme süreci başlatılmaz. Ortak projede yer alan herhangi bir kuruluşun AGY500'ü ve muhatap kuruluşun AGY320'yi (projenin son döneminde AGY350) sunmaması ve konuya ilişkin PRODİS üzerinden bilgi vermemesi durumunda bu Uygulama Esaslarının 32 nci maddesinin üçüncü fıkrası hükümlerine göre uygulama yapılır.

Harcama ve gider belgelerinin düzenlenmesi ve kabulü

MADDE 30 - (1) Desteklenen projeler kapsamında yapılan faaliyetlerin gerçekleştirilmesi için kuruluşların proje kapsamında desteklenen gider kalemlerine ilişkin düzenleyecekleri gider formları, form ekinde yer alacak harcama ve gider belgelerinin kabulü, düzenleme ve ödeme tarihi ile eklerinin ihtiva edeceği bilgiler ve belge düzeni ve dönemin harcama ve giderlerinin sonraki dönem AGY300'ler ile sunulma koşulları mali rapor hazırlama kılavuzunda belirtilen kurallara göre yapılmalıdır.

(2) **(Değişik: 14/03/2019-7YK)** Ekonomik fizibilite raporuna ait harcama ve gider belgesinin düzenleme tarihi ile kuruluş tarafından yurt dışından alımı yapılan alet/teçhizat/yazılım ve malzeme giderlerine ait harcama ve gider belgesinin düzenleme tarihinin, proje destek başlangıç tarihinden en fazla üç ay öncesine kadar olması ve söz konusu alımın projenin destek kapsamı içerisinde değerlendirilmesi şartıyla, bu harcama ve giderler de desteklenir.

(3) **(Değişik: 11/05/2023-51YK)** Desteklenen projenin mali raporunun denetim, inceleme ve onayı Mali Müşavir tarafından dönemi takip eden iki (2) ay içerisinde yapıldığından, AGY500 gönderim süresi proje destek bitiş tarihinden sonra olan dönem/dönemlere ait Mali Müşavirlik ücretine ilişkin belge tarihi, AGY500 düzenleme tarihi veya öncesine ait olması şartıyla, proje destek bitiş tarihinden sonra düzenlenmiş olsa dahi destek kapsamına alınır.

Mali inceleme ve denetim

MADDE 31 - (1) (Değişik: 11/05/2023-51YK) Mali raporun mali denetim, inceleme ve onayı kuruluşun belirleyeceği mali müşavir tarafından kanunen kendisine verilmiş görev ve yetkiler çerçevesinde, bu uygulama esasları, ilgili mevzuat ve TEYDEB internet adresinde yayımlanan güncel AGY500 dispozisyonuna uygun olarak yapılır.

(2) **(Değişik: 11/05/2023-51YK)** Mali müşavirler tarafından değerlendirilen mali raporun TÜBİTAK tarafından denetimi ve değerlendirmesi ile ilgili hükümler saklıdır.

AGY300'ün sunulmaması

MADDE 32 - (1) Bu Uygulama Esaslarının 28 inci maddesinde belirtilen çerçevede kuruluşun ilgili AGY300'ü sunmaması veya 28 inci maddenin birinci fıkrasının (c) bendine uygun bilgileri sunmaması durumlarında, TÜBİTAK, kuruluşa uyarıda bulunarak söz konusu duruma ilişkin açıklama ister. Kuruluşun TÜBİTAK'a ilettiği bu açıklamaya ilişkin değerlendirme sonucunda aşağıdaki kararlardan biri alınır:

a) Kuruludan alınan bilgi, projeye desteğin devamına engel teşkil etmiyorsa, kuruludan söz konusu döneme ait AGY300'ü TÜBİTAK'ın belirttiği tarihe kadar TÜBİTAK'a sunması istenir. İlgili dönemin değerlendirilmesi sonucu hesaplanan desteklemeye esas harcama tutarından yüzde otuz (%30) kesinti yapılarak dönem değerlendirmesi tamamlanır. Söz konusu AGY300 projesinin son dönemine ilişkin ise kuruluşun proje sonuç raporu hazırlayıp sunması gerekir.

b) Kuruludan bilgi alınamaması durumunda, bu durum bu Uygulama Esaslarının 52 nci madde birinci fıkrası çerçevesinde değerlendirilerek (a) bendi hükümlerine göre işlem yapılır.

c) Kuruludan alınan bilgi, projeye desteğin devamına engel teşkil ediyorsa ve yapılan inceleme sonucu bu durumda kuruluşun kastının olmadığı anlaşılırsa bu Uygulama Esaslarının 51 inci madde hükümlerine uygun işlem yapılır. Kuruludan alınan bilgi, projeye desteğin devamına engel teşkil ediyorsa ve yapılan inceleme sonucu bu durumda kuruluşun kastının olduğu anlaşılırsa bu Uygulama Esaslarının 52 nci maddesi birinci fıkrası çerçevesinde değerlendirilerek (a) bendi hükümlerine göre işlem yapılır.

(2) **(Değişik: 11/05/2023-51YK)** Bu Uygulama Esaslarının 55 ve 56 ncı maddesinde belirtilen sebeplerden dolayı AGY300'ün zamanında sunulmaması durumunda, kuruluşun bu duruma ilişkin gerekçesini, belgeleriyle birlikte AGY300'ü sunması gereken tarihi izleyen iki ay içinde TÜBİTAK'a sunması halinde ilgili döneme ilişkin değerlendirme sonuçlandırılır ve ödeme yapılır. Aksi halde projenin dönemine/dönemlerine ilişkin hiç bir ödeme yapılmaz ve bu maddenin birinci fıkrasına göre işlem yapılır. Kuruluş söz konusu AGY300'ü sunacağı tarihi ilgili gerekçe yazısında bildirir.

(3) **(Değişik: 14/03/2019-7YK)** Ortak projelerde de bu maddenin birinci ve ikinci fıkra hükümleri uygulanır, ortak kuruluşlardan herhangi birine bu hükümlerin uygulanacağı durumda gerekli görülürse, projenin destek sürecinin devamı konusu ilgili kurulda görüşülerek aşağıdaki şekilde karara bağlanır.

(a) **(Değişik: 14/03/2019-7YK)** AGY500'ü sunmayan kuruluşun projeye devam etmeyeceği tespiti sonucunda ve projenin yürürlükten kaldırılması kararının alınması halinde; proje bu Uygulama Esaslarının 51 inci madde hükümlerine göre yürürlükten kaldırılır. Ancak AGY500'ü sunmayan kuruluşa gerekli görülmesi halinde 52 nci maddenin birinci fıkra (a) bendi hükümleri uygulanır.

(b) **(Değişik: 14/03/2019-7YK)** AGY500'ü sunmayan kuruluşun projeye devam etmeyeceği tespiti sonucunda ve proje destek sürecinin devamına karar verilmesi halinde; AGY500'ü sunmayan kuruluşun bu Uygulama Esaslarının 29 uncu maddesi üçüncü fıkrası hükmü gereğince AGY500 sunması beklenmeksizin projenin dönemsel değerlendirmelerine devam edilir. Ancak AGY500'ü sunmayan kuruluşa gerekli görülmesi halinde bu Uygulama Esaslarının 52 nci maddesinin birinci fıkra (a) bendi hükümleri uygulanır.

(c) **(Değişik: 14/03/2019-7YK)** AGY500'ü sunmayan kuruluşun projeye ileriki dönemlerde devam edeceği tespiti sonucunda, projenin söz konusu dönem değerlendirmesine devam edilir. Ancak izleyici değerlendirmesi sonucunda projenin veya AGY500'ü sunmayan kuruluşun projeye devamı konusunda yeni bir tespit yapılabilir ve bu maddenin üçüncü fıkrası (a) ve (b) bentleri uygulanabilir.

(d) **(Ek: 14/03/2019-7YK)** Ortak projelerde AGY320'nin (projenin son döneminde AGY350) sunulmaması durumunda bu maddenin birinci ve ikinci fıkra hükümleri muhatap kuruluşa uygulanır.

ALTINCI BÖLÜM

AGY300 Değerlendirme, İzleme ve Destek Süreci

AGY300 ön değerlendirmesi

MADDE 33 - (1) PRODİS uygulaması üzerinden AGY300 ile sunulan dönemsel gelişmeler ve harcamalar, AGY100, sözleşme ve destek karar yazısı doğrultusunda proje teknik uzmanı tarafından ön değerlendirmeye alınır. Ön değerlendirme sonrasında AGY300 mali değerlendirmeye ve gerektiğinde izleyici değerlendirmesine alınır.

Mali değerlendirme

MADDE 34 - (1) AGY300'ün mali değerlendirmesi kapsamında TÜBİTAK bünyesindeki mali değerlendirme uzmanı tarafından AGY500 incelenir. AGY500, rapor dispozisyonuna uygun bulunursa, proje teknik uzmanının ön değerlendirmesi dikkate alınarak projenin ilgili dönem harcamalarına ilişkin "Harcama ve Gider Belgeleri Kabul Formu" mali değerlendirme uzmanı tarafından düzenlenir.

(2) Mali değerlendirme uzmanı, projenin son dönemi hariç rapor dispozisyonuna uygun şekilde düzenlenmeyen AGY500 raporları için aşağıdaki işlemlerden birini uygular.

a) Uygun olmayan kısımları hariç tutularak, AGY500 değerlendirmesi sonuçlandırılır,

b) (**Değişik: 11/05/2023-51YK**) Mali müşavirden ve/veya kuruluştan tanımlı bir zaman aralığında ek bilgi ve açıklamalar talep edilerek AGY500 raporu düzeltilir,

c) AGY500 raporu dikkate alınmaz, harcamalar kapsam dışı tutularak değerlendirme sonuçlandırılır.

(3) Bu maddenin ikinci fıkrasında belirtilen durumlarda destek kapsamı dışında tutulan harcama ve giderler dönemsel destek tutarının bildiri ile beraber kuruluşa bildirilir. Destek kapsamı dışında tutulan harcama ve giderler, rapor dispozisyonuna uygun düzenlenerek projenin sonraki dönemlerine ait AGY500 raporunda ve gider formlarında beyan edildiğinde değerlendirilir.

(4) Projenin son döneminde;

a) (**Değişik: 11/05/2023-51YK**) Dispozisyonuna uygun şekilde düzenlenmeyen AGY500 raporları için mali müşavirden veya kuruluştan tanımlı bir zaman aralığında ek bilgi ve açıklamalar talep edilerek AGY500 raporu düzeltilir.

b) Projenin önceki dönem değerlendirmeleri sonucunda TÜBİTAK tarafından elektronik ortamda kuruluşa iletilen geri bildirimde, "eksikleri tamamlanarak izleyen dönemlerde tekrar beyan edilmesi" vb. gibi gerekçelerle kapsam dışı tutulan harcama ve giderler, projenin son dönemine ait mali raporunda beyan edilmediği takdirde, söz konusu döneme ilişkin ödemenin, TÜBİTAK tarafından yapıldığı tarihten itibaren altı (6) ay içerisinde kuruluş tarafından beyan edilmesi halinde, ilgili harcama ve giderlere ilişkin işlemler mevzuatı çerçevesinde yeniden başlatılır."

c) Desteklenen projenin dönemsel değerlendirmelerinde TÜBİTAK tarafından kapsam dışı bırakılan harcama ve giderlere ilişkin kuruluş itirazını yapabilir. İtirazın haklı bulunması sonucunda, ilgili gidere ilişkin işlemler mevzuatı çerçevesinde yeniden başlatılır. Projeye ilişkin son ödemenin, TÜBİTAK tarafından yapıldığı tarihten itibaren altı (6) ayı geçen itirazlar kabul edilmez.

İzleyici değerlendirmesi

MADDE 35 - (1) TÜBİTAK AGY300'ü gerektiğinde proje izleyicisi ile değerlendirir. İzleyici; proje gelişimi, desteklenecek giderler, projenin kazanımları ve benzeri konulara ilişkin

görüş ve önerilerini raporladığı AGY400'ü; Dönem Raporu, gider formları, AGY100, TÜBİTAK tarafından iletilen notlar ile kuruluşu yerinde yapacağı ziyareti esas alarak hazırlar.

(2) İzleyici değerlendirmesi, izleyicinin kuruluşu veya proje çalışmalarını ve çıktılarını değerlendirmek üzere TÜBİTAK'ın uygun bulduğu yere yapacağı ziyaret sonrasında hazırlayacağı AGY400 ile alınır. Hakem değerlendirmesi sırasında, proje tamamlanmışsa veya gerek duyulmayan durumda izleyici görüşü alınmayabilir. Projenin son döneminde destek talep edilmediği durumlarda proje sonuç raporu değerlendirmesi için izleyici görüşü alınabilir. İzleyicinin değerlendireceği döneme ilişkin faaliyetlerin, izleyicinin daha önceki ziyaret tarihinde tamamlanmış olması halinde, izleyiciden kuruluşu yerinde ziyaret etmeden değerlendirme yapması istenebilir veya bu döneme ilişkin değerlendirmeyi önceki dönem izleme raporunda belirtmesi halinde yeni bir izleme raporu alınmadan izleyicinin önceki döneme ait izleme raporu dikkate alınabilir.

(3) TÜBİTAK gerek duyduğunda uzmanlarını da proje faaliyetlerinin yürütüldüğü kuruluşlarda incelemelerde bulunmak üzere görevlendirebilir.

İzleyici değişikliği

MADDE 36 - (1) (Değişik: 14/03/2019-7YK) Bu Uygulama Esaslarının 23 üncü maddede belirtilen sebeplere dayanarak kuruluşun başvurusu üzerine, izleyicinin bir süre için veya sürekli görevine devam edemeyecek olduğunu bildirmesi halinde veya izleyicinin değerlendirme performansı (gözlem, irdeleme, rapor niteliği, firmaya katkısı ve rapor veriş süresi) göz önünde bulundurularak kuruluş bilgilendirilerek izleyici değişikliği yapılabilir. İzleyici değişikliği hususu, gerekli durumlarda ilgili teknoloji grubu yürütme kurulunda görüşülerek karara bağlanabilir.

Desteklemeye esas harcama tutarı, destek oranı ve destek tutarının belirlenmesi

MADDE 37 - (1) Mali değerlendirme sonucunda Harcama ve Gider Belgeleri Kabul Formu düzenlenmiş ve talep edildiği AGY400 raporu gönderilmiş AGY300 üzerinde proje teknik uzmanı, izleyici desteğin devamı görüşündeyse, desteklenecek giderlerle ilgili son değerlendirmeyi yapar ve desteklemeye esas harcama tutarını belirler. İzleyicinin projenin amacına uygun yürütülmediği tespiti halinde, proje hakkında bu Uygulama Esaslarının 50 nci madde hükümlerine göre işlem yapılır.

(2) **(Değişik: 14/03/2019-7YK)** Kuruluşlar, proje için sağlanan destek tutarına itirazlarını, gerekçeleri ve belgeleri ile birlikte yazılı olarak veya PRODİS üzerinden yapabilirler. Yapılan itiraz, gerektiğinde izleyici değerlendirmesi ve/veya kurulda görüşülerek karara bağlanır. İtiraz kabul edilir ise söz konusu gider projenin devam eden dönemlerine ait AGY300'ün içinde tekrar beyan edildiği ilgili gider kaleminde kapsama alınır. Ancak projenin son döneminde yapılabilecek itirazlar, bu Uygulama Esaslarının 34 üncü maddesi dördüncü fıkrasına uygun olarak değerlendirilir.

(3) AGY300 başvuru tarihinden teknik ve mali incelemenin tamamlanarak dönemsel destek oran ve tutarının belirlenip kuruluşu bildirilmesine kadar geçen sürenin, AGY300'ün gereken yeterlilikte ve eksiksiz olarak TÜBİTAK'a sunulduğu tarihten itibaren, 90 gün olması hedeflenir.

Dönemsel destek tutarının ödenmesi

MADDE 38 - (1) Desteklenen projeler çerçevesinde dönemsel gerçekleşen harcama ve giderlerin faaliyetlerle uygunluğunun değerlendirilmesi sonucu, desteklemeye esas harcama tutarı

ve destek oranı belirlenerek hesaplanan dönemsel destek tutarı kuruluşun TÜBİTAK'a bildirdiği banka hesabına yatırılır.

(2) Kuruluşun desteklenen projesinde dönemsel destek tutarı olarak hak etmiş olduğu alacağı üçüncü kişi veya kurum/kuruluşlara olan borçlarının tasfiyesi amacıyla kuruluşun talebi olması halinde temlik edilebilir. Temliknamenin örneği, TEYDEB internet adresinde bulunan içerik ve biçime uygun olarak noter onaylı düzenlenmesi zorunludur.

(3) Bu Uygulama Esasları çerçevesinde desteklenen projelerin destek tutarlarının ödeme sürecinde, kuruluşlardan vergi ve sosyal güvenlik yükümlülüklerini zamanında yerine getirmiş olduklarına ilişkin belgelerin istenilmesinin yasal düzenlemeler gereği zorunlu olduğu durumlarda söz konusu belgeler istenilir.

(4) Desteklenen projelerin dönemsel teknik ve mali değerlendirmeleri tamamlanarak destek ödemeleri sürecinde kuruluştan mevzuat gereği istenilen belgelerin TÜBİTAK'a belirtilen tarihe kadar kuruluş tarafından ulaştırılmaması halinde ödeme işlemleri durdurulur. Ancak kuruluşun söz konusu belgeleri TÜBİTAK'a ulaştırarak ilgili ödemenin yapılmasını talep etmesi halinde ödeme işlemleri yeniden başlatılır.

Proje değişiklikleri

MADDE 39 - (1) Kuruluşun, kuruluş yetkilisinin, proje yürütücüsünün adres ve iletişim bilgilerinin değişmesi, kuruluş yetkilisinin veya proje yürütücüsünün değişmesi, kuruluş unvan değişikliği, vergi dairesi ve vergi numarasındaki değişiklik, banka bilgilerinin değişmesi hallerinde kuruluş onbeş gün içerisinde, TÜBİTAK'ı bilgilendirir. Aksi durumda her türlü sorumluluk kuruluşa aittir. Söz konusu değişiklik bildirimlerinin sadece PRODİS üzerinden yapılması istenebilir.

(2) Projede gerçekleşen veya gerçekleşmesi öngörülen tüm değişiklikler ve revizyon talepleri ayrıca gönderilmez, bu talepler AGY300'ün Dönem Raporu içinde Proje Değişiklik Bildirimi bölümünde sunulur.

(3) **(Değişik:17/08/2023-55YK)** Proje sözleşmesinde belirtilen proje destek süresinin uzatılması kuruluş tarafından gerekçesi belirtilerek talep edilebilir. Bu talepler proje izleyicisinin de görüşü alınarak TÜBİTAK tarafından değerlendirilir. Değerlendirme sonucunda proje destek süresi otuzaltı ayı geçmemek üzere ve proje destek süresinin en fazla yüzde ellisi (%50) oranında bir defaya mahsus olmak üzere artırılır. Hesaplanan süre uzatımı tam ay değilse, %50 artış oran kısıtı dikkate alınmaksızın, süre uzatımı bir üst aya tamamlanır. Bu Uygulama Esaslarının 55 inci maddesinde belirtilen durumların oluşması halinde proje destek süresi yukarıdaki kısıtlar olmaksızın otuzaltı ayı geçmemek üzere ve tam ay olacak şekilde uzatılabilir. Ancak, mücbir sebebe bağlı süre uzatım talebi nedeniyle proje süresinin destek süresi üst sınırını aşmasının gerekli olması durumunda söz konusu süre uzatımı kararı Yönetim Kurulu tarafından alınır.

Değişiklik taleplerinin değerlendirilmesi

MADDE 40 - (1) Sözleşmesi TÜBİTAK ve kuruluş/kuruluşlar tarafından imzalanmış projeye ilişkin gerçekleşmiş veya öngörülen değişiklik taleplerinde aşağıdaki ölçütler esas alınarak karar verilir:

a) Destek kapsamına alınan veya izleme aşamasında değerlendirilmesi uygun bulunan giderlerde, kuruluşun talep edebileceği nitelik ve nicelik değişiklikleri ayrı ayrı ele alınarak sonuçlandırılır.

b) **(Değişik: 14/03/2019-7YK)** Herhangi bir AGY300'de talep edilen proje toplam adam-ay değeri değişiklikleri, projenin tamamı için ihtiyaç duyulan ve proje sözleşmesinden önce

PRODİS'teki en son AGY100'deki toplam adam-ay değerinin %30'unu geçmiyorsa izleyici değerlendirmesi ile sonuçlandırılır. Toplam artış değeri proje sözleşmesinden önce PRODİS'teki en son AGY100'deki toplam adam-ay değerinin %30'unu geçiyorsa değişiklik talebi izleyici ve kurul değerlendirmesi ile sonuçlandırılır.

c) Toplam adam-ay değer değişikliği dışında, personel değişikliklerinin uygunluğuna gerek duyulduğunda izleyici görüşü ile karar verilir.

d) (**Değişik: 14/03/2019-7YK**) Personel giderleri dışındaki giderlere ilişkin nicelik veya nitelik değişiklik taleplerinden kaynaklanan (örneğin, ilave bir teçhizat alımı, malzeme miktarındaki artış, teçhizatın yeni bir modelinin alımı gibi) toplam bütçe artışı, personel giderleri hariç proje sözleşmesinden önce PRODİS'teki en son toplam tahmini bütçenin %30'unu geçmiyorsa izleyici görüşü ile sonuçlandırılır. Söz konusu talep edilen bütçe artışı personel giderleri hariç proje sözleşmesinden önce PRODİS'teki en son toplam tahmini bütçenin %30'unun üzerinde olması durumunda, söz konusu değişiklik talepleri izleyici görüşü alınarak kurul değerlendirmesi ile sonuçlandırılır.

e) Bütçe değişikliğine yol açmayan, proje süresinin uzatılması ve diğer değişiklik talepleri izleyici görüşü çerçevesinde sonuçlandırılır.

f) TÜBİTAK tarafından uygun bulunan değişiklikler ve gerçekleştirmeler, projenin destek kapsamı içerisinde kabul edilir ve sözleşmenin ayrılmaz parçası olarak değerlendirilir. Değişiklik talebi hususundaki TÜBİTAK kararı kuruluşa bildirilir.

Tamamlanan projelerin destek sürecinin sonlandırılması ve ticarileşme izleme süreci¹

MADDE 41 - (1) Kuruluş tarafından hazırlanan AGY350 proje sonuç raporu, projenin son döneminde destek talebi olmasa dahi TÜBİTAK'a sunulur. Proje sonuç raporu TÜBİTAK tarafından incelenerek ödeme işlemlerinin tamamlanması ile beraber proje tamamlanmış olarak kabul edilir ve destek süreci sonlandırılır.

(2) (**Ek:03/06/2021-32 YK**) Program kapsamında desteklenen projelerin, destek süresinin son döneminde ve ticarileşme izleme süresi içerisinde gerçekleşen ticarileşme faaliyetlerinin sonuçları izlenir, değerlendirilir ve ticarileşme başarı durumu daha sonraki proje başvurularının değerlendirilmesinde kullanılır. Ticarileşme izleme sürecine ait nitel ve/veya nicel sonuçların daha sonraki proje başvurularında kullanılmasına ilişkin yöntem TÜBİTAK Başkanı tarafından belirlenir ve TEYDEB internet adresinde yayımlanır.

a) Ticarileşme planını değerlendirmek üzere TÜBİTAK tarafından ticarileşme izleyicisi görevlendirilir. Ticarileşme izleyicisi, kuruluşu yerinde ziyaret ederek ticarileşme planını ve sunulmuş olması durumunda ticarileşme raporunu değerlendirir ve ticarileşme izleyici raporunu TÜBİTAK'a gönderir. TÜBİTAK, ticarileşme izleyicisinden kuruluşu ziyaret etmeden de ticarileşme izleyici raporunu hazırlamasını isteyebilir.

b) Kuruluş, ticarileşme planını gerekçelendirerek ticarileşme dönemlerinde ticarileşme raporu sunmak istemediğini belirtebilir. Bu durumda, gerektiğinde kuruluştan ilave bilgi istenir ve ilgili Grup Yürütme Kurulu talebin uygunluğunu değerlendirir. Talebin uygun bulunmaması halinde ilgili proje için ticarileşmenin başarısız olduğu kabul edilecektir.

c) Proje izleyicisinin projenin teknolojik çalışmalarının başarıyla tamamlandığını belirttiği ve ticarileşme planının değerlendirilmesi sonucunda ticarileşme izleyicisi tarafından ticarileşme

¹ *Tamamlanan projelerin destek sürecinin sonlandırılması*” şeklindeki başlık 03/06/2021 tarihli ve 32 sayılı Yönetim Kurulunda “*Tamamlanan projelerin destek sürecinin sonlandırılması ve ticarileşme izleme süreci*” şeklinde değiştirilmiştir.

raporu alınmasının uygun bulunduğu projeler için ticarileşme izleme süreci başlatılır. Projenin ticarileşme izleme sürecinin başlatılabilmesi için öncelikli olarak proje izleyicisinin projenin teknolojik çalışmalarının başarıyla tamamlandığını teyit etmesi gerekmektedir. Bunun yanı sıra projenin son döneminde alınacak olan ticarileşme planının ticarileşme izleyicisi tarafından değerlendirilerek ticarileşme raporunun alınmasının uygun bulunması gerekmektedir.

(3) **(Ek:03/06/2021-32 YK)** Ticarileşme izleme süreci başlatılan kuruluş, her ticarileşme dönemine ait ticarileşme raporunu yıl sonunu takip eden birinci ayın sonuna kadar sunar.

a) Ticarileşme raporu bu Uygulama Esaslarının 16 ncı maddesi hükümleri dikkate alınarak TÜBİTAK'a PRODİS üzerinden sunulur.

b) İhtiyaç halinde kuruluş, ticarileşme dönemlerinde ticarileşme planında revizyon yapmak istediğini gerekçesiyle birlikte ticarileşme raporunda bildirir.

c) Ticarileşme raporları TÜBİTAK tarafından ticarileşme izleyicisine gönderilir, ticarileşme izleyicisi kuruluşu yerinde ziyaret ederek ticarileşme raporunu değerlendirdiği ilgili ticarileşme dönemine ilişkin ticarileşme izleyici raporunu TÜBİTAK'a iletir. TÜBİTAK, ticarileşme izleyicisinden kuruluşu ziyaret etmeden de ticarileşme izleyici raporunu hazırlamasını isteyebilir.

ç) Kuruluşun en geç ilgili ticarileşme dönemini takip eden birinci ayın sonuna kadar ticarileşme raporunu sunmaması veya sunmama gerekçesini bildirir yazılı bir açıklama iletmemesi halinde; kuruluştan yazılı olarak bilgi istenir. TÜBİTAK talebi sonucunda ya da TÜBİTAK talebi olmaksızın kuruluş tarafından iletilen açıklama Grup Yürütme Kurulunda görüşülür. Kuruluştan bilgi alınamaması halinde, ticarileşmenin başarısız olduğu kabul edilir.

d) Kuruluş, ticarileşme raporunda gerekçesini belirterek daha sonraki ticarileşme dönemlerinde ticarileşme raporu sunmak istemediğini belirtebilir. Bu durumda, gerektiğinde kuruluştan ilave bilgi istenir ve ilgili Grup Yürütme Kurulu talebin uygunluğunu değerlendirir. Ticarileşme raporunun sunulmamasına dair gerekçenin Grup Yürütme Kurulu tarafından uygun bulunmaması halinde projenin ticarileşmesi başarısız olarak değerlendirilir.

(4) **(Ek:03/06/2021-32 YK)** TÜBİTAK, ticarileşme izleme sürecinde sunulan raporları ve elde edilen bilgileri kuruluşun daha sonraki projelerinin değerlendirme süreçlerinde kullanabilir.

(5) **(Ek:03/06/2021-32 YK)** TÜBİTAK, gerek duyduğunda uzmanlarını da ticarileşme sürecinde kuruluşlarda incelemelerde bulunmak üzere görevlendirebilir.

(6) **(Ek:03/06/2021-32 YK)** Ortak projelerde, muhatap kuruluş istenilen verileri proje ortağı kuruluşlardan temin ederek tek bir ticarileşme planı ve ticarileşme raporu sunar. Muhatap kuruluş, proje ortaklarından bilgi alamaması halinde, TÜBİTAK'a durumu yazılı olarak bildirir. Bilgi paylaşmayan kuruluş/kuruluşlar için ticarileşmenin başarısız olduğu kabul edilir.

(7) **(Ek:03/06/2021-32 YK)** Ticarileşme izleme süresinde kuruluşa ait hiçbir gider desteklenemez.

Tamamlanmayan projelerin destek sürecinin sonlandırılması

MADDE 42 - (1) Harcama ve gider beyan edilmiş projenin destek sürecinde aşağıda belirtilen durumların oluşması halinde kuruluş, projenin son durumunu içeren AGY350 göndererek projenin yürürlükten kaldırılmasını gerekçeli olarak talep edebilir. Bu durumda, gerekli görüldüğünde izleyici görüşü de alınarak desteklenen proje, bu Uygulama Esaslarının 50 ve 51 inci madde hükümlerine göre yürürlükten kaldırılır:

- a) Mücbir sebepler,
- b) Kuruluşun tasfiyesi, birleşmesi, bölünmesi, yeniden yapılanması, projenin devredilmesi,
- c) Mali yetersizlik,

d) Proje konusunun ve öngörülen çıktılarının güncel teknolojinin gerisinde kalması veya ekonomik değerini yitirmesi,

e) Oluşacak benzeri özel teknik-ekonomik durumlar.

(2) Proje destek sürecinin sonlandırılması itibariyle TÜBİTAK'a sunulmuş AGY300 dönem dosyalarında proje kapsamında gerçekleştirilmiş harcama ve giderlere yönelik işlemlere TÜBİTAK tarafından devam edilir.

(3) Herhangi bir harcama ve gider beyan edilmeksizin, kuruluşun bu maddenin birinci fıkrasında belirtilen nedenlerle veya herhangi bir gerekçeyle desteklenen bir projesinin yürürlükten kaldırılmasını talep ettiği durumlarda, proje bu Uygulama Esaslarının 50 ve 51 inci madde hükümleri çerçevesinde yürürlükten kaldırılır.

Satın alma, mülkiyet, muhasebe kayıtları ve ödeme işlemleri

MADDE 43 - (1) Kuruluşlar desteklenen projeler kapsamında, yapacakları satın alımları tabi oldukları mevzuat ve genel hükümler çerçevesinde gerçekleştirirler.

(2) Proje çerçevesinde satın alınan makine, teçhizat, sistem, modül, yazılım vb. taşınırlar kuruluşu aittir.

(3) Kuruluşlar, desteklenen proje kapsamında yapacakları harcamalara ilişkin muhasebe ve ödeme işlemlerini tabi oldukları mevzuat ve genel hükümler ile bu programa ilişkin usul ve esaslar çerçevesinde gerçekleştirirler.

Harcama ve faaliyetlerin denetimi ile belgelerin saklanması

MADDE 44 - (1) (**Değişik: 11/05/2023-51YK**) Bu Uygulama Esasları kapsamında kuruluşlar tarafından gerçekleştirilen proje faaliyetleri ve harcamaları gerektiğinde TÜBİTAK tarafından denetlenir. Bu denetimler sırasında desteklerden faydalanan kuruluşların kuruluş yetkilileri ile mali müşavirlik proje harcamaları değerlendirme raporunu düzenleyen mali müşavirler, her türlü bilgi ve belgeyi ibraz etmek ve gerekli kolaylığı sağlamak zorundadır.

(2) (**Değişik: 11/05/2023-51YK**) Kuruluş tarafından iki nüsha hazırlanan ve mali müşavir tarafından onaylanan mali rapor, biri kuruluş, diğeri mali müşavir tarafından istenildiğinde ibraz edilmek üzere dokümanın tabi olduğu genel hükümler çerçevesinde on yıl süre ile muhafaza edilir.

(3) Program kapsamında önerilen proje başvuruları (AGY100), değerlendirme formları, karar yazıları ve bu başvuru çerçevesindeki diğer doküman ve yazılar, devlet arşiv hizmetleri mevzuatı çerçevesinde imha edilir.

(4) (**Ek: 11/05/2023-51YK**) TÜBİTAK tarafından belirlenen usul ve esaslara göre mali raporun elektronik ortamda veya elektronik platformlarda muhafaza edilmesi istenebilir. Mali raporun muhafazası ile ilgili duyuru, bu Uygulama Esaslarının 16 ncı maddesi kapsamında, TÜBİTAK tarafından TEYDEB internet adresinden yapılır.

Sahte belgelerin tespiti, haksız veya fazla ödeme

MADDE 45 - (1) Desteklenen proje kapsamında; kuruluşlar tarafından sahte fatura, fatura yerine geçen sahte vesika ve ödemeleri gösteren sahte mali belgelerin ve her türlü resmi evrak şeklinde düzenlenmiş sahte belgelerin TÜBİTAK tarafından, TÜBİTAK'ın tabi olduğu denetim mevzuatı çerçevesindeki denetimde veya kuruluşun tabi olduğu mevzuat gereği yapılan denetimlerde tespiti ve bu durumun TÜBİTAK'a bildirilmesi halinde söz konusu durumlar incelenerek bu Uygulama Esaslarının 52 nci maddenin tüm hükümleri uygulanır.

(2) Kuruluşa bu maddenin birinci fıkrasında belirtilen hususların dışında TÜBİTAK tarafından desteklenen proje kapsamında sehven fazla ödeme yapıldığının tespiti durumunda:

a) Fazla ödenen tutar, kuruluşun TÜBİTAK'tan herhangi bir alacağından veya program kapsamında hak ettiği ancak ödemesi henüz yapılmayan destek tutarından faizsiz olarak mahsup edilir, varsa kalan tutar TÜBİTAK tarafından kuruluşa bildirilmesini müteakiben bir ay içerisinde, TÜBİTAK'a iade edilir.

b) Kuruluşun TÜBİTAK'tan herhangi bir alacağının olmaması halinde, fazla ödenen tutar TÜBİTAK tarafından kuruluşa bildirilmesini müteakiben bir ay içerisinde, TÜBİTAK'a iade edilir.

c) **(Değişik: 11/05/2023-51YK)** Fazla ödenen veya mahsuplaşma sonrasında kalan tutarın kuruluşa bildirilmesini müteakiben bir ay içerisinde TÜBİTAK'a iade edilmemesi durumunda, yapılan fazla ödeme, 6183 sayılı Kanunun 51 inci maddesinde belirtilen gecikme zammı oranında faiz uygulanarak tahsil edilir.

(3) **(Değişik: 11/05/2023-51YK)** Mali müşavirin yanıltıcı bilgi vermesinden dolayı, kuruluşa haksız ve fazla ödeme yapılmasının TÜBİTAK tarafından, TÜBİTAK'ın tabi olduğu denetim mevzuatı çerçevesindeki denetimde veya kuruluşun tabi olduğu mevzuat gereği yapılan denetimlerde tespiti ve bu durumun TÜBİTAK'a bildirilmesi halinde, söz konusu desteğin 6183 sayılı Kanunun 51 inci maddesinde belirtilen gecikme zammı oranında faiz uygulanarak geri alınması sürecinde mali müşavir kuruluşlarla birlikte müştereken ve müteselsilen sorumludur. Kuruluş tarafından denetim, inceleme ve onay amacıyla mali müşavire sunulan mali raporda bulunan bilgi ve belgelerin eksik ve yetersiz olması ve bu durumun mali müşavir tarafından göz ardı edilmesi suretiyle düzenlenen ve onaylanan AGY500 raporunda yanıltıcı bilgi bulunduğunun tespiti halinde mali müşavir hakkında bu Uygulama Esaslarının 53 üncü maddesinin üçüncü fıkrası hükümlerine göre işlem yapılır. Bu durumda bu maddenin birinci fıkrası hükümleri saklı kalmak kaydıyla, kuruluşa proje çerçevesinde herhangi bir yaptırım uygulanmaz.

(4) **(Değişik: 11/05/2023-51YK)** AGY500 raporu içinde mali müşavir tarafından yanıltıcı bilgi düzenlediğinin tespiti hallerinde, yanıltıcı bilginin bu madde çerçevesinde kuruluşun kastı sonucu olup olmadığı ve projenin bu Uygulama Esaslarının 52 nci maddesinin birinci fıkrası (a) ve (b) bendine göre işlem yapılması hususu ilgili Kurul tarafından ayrıca değerlendirilir.

YEDİNCİ BÖLÜM

Transfer Ödemeleri

Transfer talep koşulları ve ödemesi

MADDE 46 - (1) (Değişik: 14/03/2019-7YK) Kuruluş talebine göre, TÜBİTAK bütçesine gider kaydedilmek üzere teminat karşılığında transfer ödemesi yapılabilir. Proje sözleşmesi TÜBİTAK tarafından imzalanmadan kuruluş transfer ödemesi talebinde bulunamaz. Proje kapsamındaki alacaklarını devreden (temlik eden) kuruluş transfer ödemesi (ön ödeme) başvurusunda bulunamaz. Transfer ödemeleri temlik edilemez. Proje destek bitiş tarihine altı (6) aydan az süre kalan projelere transfer ödemesi yapılmaz. Teminat olarak gösterilebilecek değerler aşağıda belirtilmektedir.

a) Bankalar ve finans kurumları tarafından verilen teminat mektupları,

b) Mevzuatında kredi kefaleti vermekle görevlendirilen kurum/kuruluşlar tarafından düzenlenen kefalet mektubu ya da kefalet senedi,

c) Kuruluş tarafından düzenlenen senet.

(2) **(Değişik: 03/11/2022-45YK)** Proje kapsamında bu maddenin birinci fıkrasının (a) ve (b) bentlerinde sayılan teminatlar karşılığı yapılacak transfer ödemelerinin her biri destek

kapsamına alınan toplam proje bütçesinin, ortaklı projelerde ise her bir ortağın destek kapsamına alınan proje bütçesinin yüzde yirmi beşini (%25) ve kuruluş bazında dönemsel olarak Yönetim Kurulu kararıyla belirlenen tutarı geçemez. Transfer ödemesi talebi ve teminatı uygun bulunarak transfer ödemesi yapılan kuruluşa, projenin takip eden dönemlerinde de kuruluştan yeni bir başvuru ve teminat alınmaksızın transfer ödemeleri yapılır.

(3) **(Ek: 14/03/2019-7YK)**Proje kapsamında bu maddenin birinci fıkrasının (c) bendi gereği senet karşılığı yapılacak transfer ödemesi kuralları aşağıdadır.

a)**(Değişik: 03/11/2022-45YK)** Proje bazında en fazla Yönetim Kurulu kararıyla belirlenen tutara kadar senet karşılığı transfer ödemesi yapılabilir.

b) Kuruluşa aynı anda tek bir projesi için senet karşılığı transfer ödemesi yapılabilir.

c) Senet karşılığı transfer ödemesi mahsup işlemi tamamlandıktan sonra varsa kuruluşun diğer projesi için de senet karşılığı transfer ödemesi yapılabilir.

ç) Senet karşılığı transfer ödemesinin, en fazla iki dönemde mahsup edilmesi gerekir.

d) Senet karşılığı transfer ödemesi mahsubu tamamlanan kuruluşların aynı projesi için bu maddenin birinci fıkrasının (a) ve (b) bentlerinde belirtilen teminat karşılığı transfer ödemesi yapılabilir.

e) Proje kapsamında yapılacak transfer ödemesi, destek kapsamına alınan proje bütçesinden veya destek kapsamında kalan proje bütçesinden fazla olamaz.

f) Bu maddenin birinci fıkrasının (a) ve (b) bentlerinde belirtilen teminat karşılığı transfer ödemesi almış kuruluşun aynı projesi için senet karşılığı transfer ödemesi yapılmaz.

g) Desteklenen herhangi bir projesinde senet karşılığı transfer ödemesi almış olmasına rağmen mahsup sonrası kalan tutarı ödemiş kuruluşlar ile senet karşılığı transfer ödemesini proje faaliyetleri dışında kullandığı tespit edilen kuruluşların projelerine tekrar senet karşılığı transfer ödemesi yapılmaz.

(4) **(Değişik: 11/05/2023-51YK)** Bu maddenin ikinci fıkrası kapsamında transfer mahsubu sonrası varsa kalan tutar bu Uygulama Esaslarının 45 inci maddesinin ikinci fıkrası hükümlerine göre tahsil/mahsup edilir. Bu maddenin üçüncü fıkrası kapsamında transfer mahsubu sonrası varsa kalan tutar; kuruluşa herhangi bir bildirim yapılmaksızın, transfer ödemesine ilişkin TÜBİTAK tarafından ödeme emri belgesinin düzenlendiği tarihten itibaren 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanununun 51 inci maddesinde belirtilen gecikme zammı oranı esas alınarak faiziyle birlikte bu Uygulama Esasları kapsamında tahsil/mahsup edilir.

Transfer uygulamasında kabul edilen teminatlar, oranı ve süresi

MADDE 47 - (1) Transfer ödemesi işlemlerinde, talep edilen ilk transfer ödemesinin yüzde yirmi beş (%25) fazlası kadar teminat alınır. Teminat süresi, transfer ödemesine ilişkin talep ve değerlendirme, ödeme ve mahsup süreçleri, transfer ödemesinin amacı dışında kullanımı, teminat iade süreci ve diğer tüm hususlar Mali Rapor Hazırlama Kılavuzunda belirtildiği şekilde uygulanır.

SEKİZİNCİ BÖLÜM

Projenin Yürürlükten Kaldırılması

Proje destek sürecinin geçici olarak durdurulması

MADDE 48 - (1) Bu Uygulama Esasları kapsamında desteklenen projelerin destek süreci, geçici olarak durdurulamaz. Projenin yürütülmesinde sorunların oluşması ve faaliyetlerin geçici olarak yapılamaması halinde bu durum ilgili döneme ait AGY320 içinde açıklanır. Dönem değerlendirmesi sonucunda proje desteğinin devam etmesi uygun bulunması durumunda

faaliyetlerin yapılmadığı süre destek süresine doğrudan eklenmez, ancak bu Uygulama Esaslarının 39 uncu maddesinin üçüncü fıkrası hükümleri çerçevesinde ek süre talep edilebilir.

Projenin devri veya kuruluş tüzel kişiliğinin değişmesi

MADDE 49 - (1) Kuruluşların desteklenen projelerini devretmeleri kabul edilmez. Projelerini devretmek isteyen kuruluşlar bu Uygulama Esaslarının 42 nci maddesine uygun olarak destek sürecinin sonlandırılmasını talep edebilirler. Projenin devredilmesi ve kuruluşun talebi olmaması halinde bu Uygulama Esaslarının 50 ve 51 inci madde hükümleri uygulanır.

(2) Kuruluşun bir başka kuruluş ya da kuruluşlarla birleşmesi, bölünmesi ve şirketin tür değiştirmesi gibi nedenlerle kuruluş tüzel kişiliğinin değişmesi halleri projenin devredilmesi olarak ele alınmaz ve projenin devri olarak değerlendirilmez.

(3) Kuruluşun kısmi bölünme veya tam bölünme ve kuruluş tüzel kişiliğinin başka bir tüzel kişiliğe devredilerek birleşmesi halinde AGY100 istenmez. Bu durumda yeni kuruluşun tüzel kişiliği adına proje sözleşmesinin yeniden düzenlenmesi istenebilir. Eski kuruluşun TÜBİTAK nezdindeki doğmuş ve doğacak tüm hak ve yükümlülükleri devralan yeni kuruluşa aittir. TÜBİTAK tarafından henüz ödemesi gerçekleştirilmemiş olan dönemsel destek tutarı ödemesi yeni kuruluşa yapılır. Ayrıca TÜBİTAK'a sunulmamış olan Ar-Ge Yardımı İstek Formu (AGY300), yeni kuruluş tarafından TÜBİTAK'a sunulur.

Projenin amacına uygun yürütülmemesi

MADDE 50 - (1) Proje destek sürecinde TÜBİTAK tarafından yapılan değerlendirme sonucunda, projenin amacına uygun biçimde yürütülmediğinin anlaşılması üzerine kuruluştan bilgi istenir. Kuruluşun sunduğu bilgi değerlendirilerek; destek sürecinin devam etmesine veya bu Uygulama Esaslarının 51 inci madde hükümlerine göre yürürlükten kaldırılmasına karar verilir. Söz konusu durum bu maddenin ikinci fıkrasında belirtilen gerekçeler dışında ve kuruluşun kastı sonucu gerçekleştiğinin bu Uygulama Esaslarının 52 nci maddesi birinci fıkrası çerçevesinde tespiti halinde ise bu Uygulama Esaslarının 52 nci madde birinci fıkra (a) bendi hükümleri uygulanır.

(2) TÜBİTAK tarafından yapılan değerlendirme sonucunda, mücbir sebepler, projenin devredilmesi, kuruluşun tasfiyesi, birleşmesi ve bölünmesi (kuruluş tüzel kişiliğinin başka bir tüzel kişilikle devrolunarak birleşmesi veya kuruluşun bölünmesi durumunda devralan kuruluşun projeyi devam ettirmemesi hallerinde) ve yeniden yapılanması, finansal yetersizlik, projenin güncel teknolojinin çok gerisinde kalması ve ekonomik değerini yitirmesi, teknoloji veya bilgi-beceri-yetenek yetersizlikleri ve benzeri teknolojik-ekonomik nedenlerden oluşacak gerekçelerle projenin bu Uygulama Esaslarının 51 inci madde hükümlerine göre yürürlükten kaldırılmasına karar verilir.

Projenin yürürlükten kaldırılması

MADDE 51 - (1) (**Değişik: 11/05/2023-51YK**) Proje destek sürecinde, bu Uygulama Esaslarının maddelerinde bu madde hükümlerinin uygulanacağı belirtilen durumların oluşması halinde veya bu Uygulama Esaslarının 55 inci maddesinde belirtilen haller nedeniyle kuruluşun projeye devam edemeyeceğini bildirmesi durumunda TÜBİTAK belirlenen tarih itibarıyla projeyi, yürürlükten kaldırır. Bu madde kapsamında yürürlükten kaldırma kararı sonucunda, proje kapsamında kuruluşa yapılan ödemelerin iadesi istenmez. Ancak transfer ödemesi yapılmış ise mahsuplaşma sonrası kalan tutarın TÜBİTAK tarafından kuruluşa yapılan destek tutarına ilişkin bildirim tarihini takip eden bir ay içinde TÜBİTAK'a iade edilmesi istenir. Kuruluşun/kuruluşların

TÜBİTAK'a iade etmeleri gereken ödemeleri bir ay içinde yapmaması durumunda, 6183 sayılı Kanunun 51 inci maddesinde belirtilen gecikme zammı oranında faiz uygulanarak tahsil edilir.

(2) **(Değişik: 14/03/2019-7YK)** Bu madde kapsamında projenin yürürlükten kaldırılmasına ilgili teknoloji grubu kurulu tarafından karar verilir. Ayrıca projenin yürürlükten kaldırılma kararının alındığı tarih itibariyle, değerlendirme sürecinde olan veya gerçekleşmiş dönemlerine ilişkin ödeme yapılıp yapılmayacağı hususu izleyici görüşü esas alınarak ilgili teknoloji grubu kurulunda karara bağlanır. TÜBİTAK tarafından alınan karar, kuruluşa bildirilir.

Kuruluşun kastı nedeniyle uygulanacak yaptırımlar

MADDE 52 - (1) Bu Uygulama Esaslarının 9 uncu maddesinde, 22 nci maddesinde, 32 nci maddesinde, 45 inci maddesinde veya 50 nci maddesinde belirtilen durumların oluşması halinde ilgili teknoloji grubu yürütme kurulu tarafından kuruluşun kastı olup olmadığına karar verilir. Kuruluşun kastı olduğuna karar verilmesi halinde bu maddenin birinci fıkrası (a) bendi uygulanır. Bu Uygulama Esaslarında bu maddenin birinci fıkrası (b) bendinin de uygulanacağını belirttiği durumlarda ise (a) ile birlikte (b) bendi de uygulanır.

a) **(Değişik: 11/05/2023-51YK)** söz konusu proje kapsamında kuruluşa yapılan tüm ödemelerin, kuruluştan 6183 sayılı Kanunun 51 inci maddesinde belirtilen gecikme zammı oranında faiz uygulanarak tahsil edilmesine, projenin destek süreci devam ediyor ise belirlenen tarih itibariyle projenin yürürlükten kaldırılmasına karar verilir.

b) Bu maddenin birinci fıkrasına göre kastı tespit edilen kuruluşun; TÜBİTAK destek programlarında desteklenmekte olan diğer projeleri, ödemesi yapılmış tutarlar geri istenmeksizin, yürürlükten kaldırılır. Kuruluşun proje önerileri var ise değerlendirme süreçleri durdurulur ve bu maddeye ilişkin kararın alındığı yılı takip eden üç takvim yılı süresince yeni proje başvurusu kabul edilmez.

(2) **(Değişik: 14/03/2019-7YK)** Bu madde kapsamında projenin yürürlükten kaldırılması hususu ilgili teknoloji grubu kurulunda karara bağlanır.

DOKUZUNCU BÖLÜM

Diğer Hususlar

Sorumluluklar

MADDE 53 - (1) Bu Uygulama Esasları çerçevesindeki sorumluluklar aşağıda belirtilmektedir.

a) **(Değişik: 11/05/2023-51YK)** Kuruluş; desteklenen projelerin bilimsel, teknik, idari, mali ve hukuki yönden bu uygulama esaslarına uygun bir şekilde yürütülmesinden, projelerin değerlendirme ve izleme aşamalarında, hakeme, izleyiciye, TÜBİTAK'ın görevlendirdiği uzmanlara gerekli araç, ortam ve bilgi akışının sağlanmasından, TÜBİTAK desteği ile tamamlanmış projelere ilişkin TÜBİTAK tarafından talep edilebilecek her türlü bilginin sağlanmasından ve elektronik ortamda veya elektronik platformda muhafaza edilen mali rapora TÜBİTAK'ın erişimine izin verilmesinden tüzel kişilik olarak

b) Kuruluş yetkilisi; desteklenen projelerin bilimsel, teknik, idari, mali ve hukuki yönden bu uygulama esaslarına uygun bir şekilde yürütülmesinden kuruluş adına,

c) Proje yürütücüsü; desteklenen projelerin değerlendirme ve izleme aşamalarında hakeme, izleyiciye, TÜBİTAK'ın görevlendirdiği uzmanlara gerekli araç ve ortamların sağlanmasından, projelerin bilimsel ve teknik olarak yürütülmesinden, TÜBİTAK'a gerekli bilgi akışının sağlanmasından, harcama ve giderlerin proje gereklerine uygunluğundan kuruluş yetkilisi adına,

d) Hakem; proje önerisinin değerlendirilmesinden, TÜBİTAK tarafından istenen raporun hazırlanmasından, soruların yanıtlanmasından ve gizlilik esaslarına riayet edilmesinden,

e) İzleyici; desteklenmesi uygun bulunan projeyi dönemler itibariyle, kuruluşu yerinde ziyaret ederek ve TÜBİTAK tarafından belirlenen formata uygun olarak inceleyip değerlendirilmesinden, soruların yanıtlanmasından ve gizlilik esaslarına riayet edilmesinden,

f) Proje mali sorumlusu; desteklenen projelere ilişkin mali raporların proje yürütücüsü ile birlikte destek kapsamına uygun olarak hazırlanmasından, harcamaların ve gider belgeleri ile maliyet hesaplarının doğruluğundan ve mali mevzuata uygunluğundan,

g) **(Değişik: 11/05/2023-51YK)** Mali müşavir; kanunen kendisine verilen sorumluluklar çerçevesinde, desteklenen projelere ilişkin harcamaların ve gider belgelerinin mali mevzuata uygunluğundan, maliyet hesaplarının doğruluğundan ve bu uygulama esaslarının diğer maddelerinde belirtilen yükümlülükler ve sorumlulukların gerektiği şekilde yerine getirilmesinden,

sorumludur.

(2) TÜBİTAK yukarıda belirtilen sorumlulukları dikkate alarak bu uygulama esasları ve ilgili diğer mevzuat çerçevesinde gerekli önlemleri alır.

(3) **(Değişik: 11/05/2023-51YK)** Kuruluş tarafından denetim, inceleme ve onay amacıyla mali müşavire sunulan mali raporda bulunan bilgi ve belgelerin eksik ve yetersiz olması ve bu durumun mali müşavir tarafından göz ardı edilmesi suretiyle düzenlenen ve onaylanan AGY500 raporunda, yanıltıcı bilgi bulunduğu tespit edildiğinde, TÜBİTAK tarafından yapılan değerlendirme sonucunda aşağıdaki işlemler uygulanır;

a) **(Değişik: 11/05/2023-51YK)** Düzenlenen AGY500 raporunda, yanıltıcı bilgi bulunduğu birinci defa tespiti halinde söz konusu raporu düzenleyen mali müşavire uyarı yazısı iletilir. Uyarı yazısı tarihinden itibaren iki yıl içerisinde mali müşavir hakkında yanıltıcı bilgi tespiti yapılmaması durumunda uyarı işlemi kaldırılır.

b) **(Değişik: 11/05/2023-51YK)** Uyarı yazısı tarihinden itibaren iki yıl içerisinde düzenlenen AGY500 raporunda, yanıltıcı bilgi bulunduğu ikinci defa tespiti halinde söz konusu mali müşavire, durumun bildirildiği tarihi takip eden üçüncü yılın sonuna kadar TÜBİTAK destek programlarına ait harcama ve giderlerin onaylanmasına ilişkin raporlarının kabul edilmeyeceği kararı bildirilir. Ayrıca bu durum, mali müşavirin bağlı olduğu odaya ve AGY500 raporunu düzenlediği kuruluşa ve varsa söz konusu mali müşavirin değerlendirme sürecinde olan düzenlediği raporların TÜBİTAK tarafından kabul edilmeyeceği ilgili diğer kuruluşlara bildirilir.

Gizlilik

MADDE 54 - (1) Bu destek programına yapılan proje başvurularının değerlendirme ve izleme süreçlerinde görev alan kişilere sunulan bilgi ve belgeler, kuruluşa ait "ticari gizli bilgi" veya "hizmete özel bilgi" olarak kabul edilir ve üçüncü kişilere herhangi bir yolla aktarılmaz. Bu bilgi ve belgeler 9/10/2003 tarihli ve 4982 sayılı Bilgi Edinme Hakkı Kanununun kapsamı dışındadır.

(2) 1/6/1989 tarihli ve 3568 sayılı Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik ve Yeminli Mali Müşavirlik Kanunu, 5/12/1951 tarihli ve 5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu ve diğer mevzuat hükümleri de saklı kalmak kaydıyla, gizlilik hükümlerine aykırı davrandığı kesinleşmiş mahkeme kararlarıyla tespit edilen kişi ve kuruluşlar TÜBİTAK desteklerinden yararlanamazlar ve destek kapsamına alınan projelerde hiçbir şekilde görev alamazlar.

(3) Proje başvurularının değerlendirme ve izleme sürecinde görevlendirilen hakem ve izleyicilerin bu görevlendirmeye ilişkin hazırladıkları değerlendirme raporları, hakem ve izleyicilerin mesleki ve kişisel haklarını koruma altına alma amacı ve kuruluşları yerinde birden

fazla ziyaret etme durumları da dikkate alınarak, proje başvurusunda bulunan kuruluşa ve üçüncü şahıs ya da kuruluşlara iletilmez.

(4) Kuruluş, proje başvuru, değerlendirme ve izleme süreçlerinde ticari gizlilik düzeyine karar vererek ilgili bilgileri sunmayabilir. Bu durumda sunulan bilgiler çerçevesinde yapılacak değerlendirme sonuçlarını kuruluş kabul eder.

(5) **(Ek: 24/12/2019-15YK)** TÜBİTAK, kuruluş ve proje adını sözlü, yazılı, görsel ya da elektronik ortamda Kişisel Verilerin Korunması Kanunu kapsamında paylaşabilir. Ayrıca TÜBİTAK, destek süreci tamamlandıktan sonra proje özetini sözlü, yazılı, görsel ya da elektronik ortamda Kişisel Verilerin Korunması Kanunu kapsamında paylaşabilir. Bu nedenle kuruluşun proje başvuru aşamasında proje adını ve özetini ticari gizlilik düzeyine karar vererek belirlemesi gerekir.

(6) **(Ek: 24/12/2019-15YK)** TÜBİTAK, mükerrer teşvik ve desteği önlemek amacıyla proje özetini ve Ar-Ge Yardımı İstek Formunu teşvik ve destek veren diğer kamu kurum ve kuruluşları ile Kişisel Verilerin Korunması Kanunu kapsamında paylaşabilir.

Mücbir sebepler

MADDE 55 - (1) (Değişik:23/08/2021-34YK-08/09/2021 tarihli ve 120650 sayılı Başkanlık Olur'u) Mücbir sebep olarak kabul edilebilecek haller; olağanüstü doğa olayları, deprem, yangın, su baskını benzeri doğal afetler, kanuni grev, lokavt, genel salgın hastalık, ambargo, yabancı ülkelerin kısıtlamaları, terör eylemleri, sabotaj, savaş (ilan edilmiş olsun ya da olmasın) ve abluka olması, kısmi veya genel seferberlik ilanı ve benzeri haller ile proje için kritik öneme sahip proje bütçe kalemlerinin teminindeki güçlüklerdir.

(2) **(Değişik:23/08/2021-34YK-08/09/2021 tarihli ve 120650 sayılı Başkanlık Olur'u)** Bu maddenin birinci fıkrasında belirtilen hallerin mücbir sebep olarak kabul edilebilmesi için mücbir sebebin yetkili/ilgili merciler tarafından belgelendirilmiş olması zorunludur. Ancak bu maddenin birinci fıkrasında belirtilen hallerin resmi yetkililerden/mercilerden belge alınmadığı için açık bir şekilde belgelendirilememesi halinde, kuruluşun sunduğu bilgi ve belgeler değerlendirilerek ilgili Grubun önerisi ve TÜBİTAK Başkanı onayı ile mücbir sebep kapsamına girdiğine karar verilebilir.

Haklı Sebepler

MADDE 56 - (1) TÜBİTAK ile kuruluşların birbirlerine hitaben basılı veya elektronik ortamda gönderdikleri ve belirli bir süre içinde cevaplanması talep edilen evrakın alıcıya ulaşmaması veya geç ulaşması halleri ile TÜBİTAK'ın elektronik hizmetinde oluşan aksamalar, gerekçelendirme dikkate alınarak, yerine getirilemeyen taahhüdün haklı bir nedeni sayılabilir. Bu durumda, haklı sebebin kabul edilebilmesi için bahse konu gerekçenin belge(ler) ile tevsik edilmiş olması gerekir.

(2) Bu Uygulama Esaslarının 39 uncu maddesinin birinci fıkrasında belirtilen değişiklikler, kuruluş tarafından onbeş gün içerisinde TÜBİTAK'a bildirilmemiş ise, bu maddenin birinci fıkrasına dayalı talepler haklı sebep olarak kabul edilmez.

Fikri ve sınaî mülkiyet hakları

MADDE 57 - (1) (Değişik: 14/03/2019-7YK) Bu Uygulama Esasları kapsamında desteklenen projelerin yürütülmesi aşamasında veya gerçekleştirilmesi sonucunda fikri ve sınaî mülkiyete konu olabilecek bir buluş (patent, faydalı model), tasarım, eser, entegre devre topografyaları ve teknik bilgi gibi bir fikri ürün ortaya çıkması halinde 17/7/1963 tarihli ve 278

sayılı Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu ile ilgili Bazı Düzenlemeler Hakkında Kanunun ve 4 numaralı Bakanlıklara Bağlı, İlgili, İlişkili Kurum ve Kuruluşlar İle Diğer Kurum ve Kuruluşların Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin ilgili hükümleri uygulanır. Desteklenmesine karar verilen projelerle ilgili olarak ortaya çıkması muhtemel fikri ve sınaî tüm haklar, aksi proje sözleşmesinde belirtilmedikçe kuruluşun tasarrufuna devredilir.

Hakem ve izleyici ücretleri²

MADDE 58 - (1) Program kapsamında projelerin değerlendirme ve izleme süreçlerinde görev alan hakem ve izleyicilerin ücretleri ve karşılanacak giderleri Yönetim Kurulu tarafından belirlenir ve TÜBİTAK tarafından ödenir. TÜBİTAK tarafından karşılanan hakem izleyici ücretleri, proje önerisinin geri çekilmesi, desteklenmesi, reddedilmesi, yürürlükten kaldırılması vb nedenler dahil hiçbir şekilde kuruluşlardan talep edilmez.

Programa ilişkin dokümanların kullanımı

MADDE 59 - (1) (Değişik: 11/05/2023-51YK) Bu uygulama esaslarına göre proje başvuru, değerlendirme, izleme, rapor hazırlama vd. süreçlerde kullanılacak başvuru, destek talebi, proje sözleşmesi, devir protokolü, değerlendirme, izleme ve AGY500 raporları vb. dokümanlar TÜBİTAK tarafından hazırlanır ve gerektiğinde güncellenerek TEYDEB internet adresinde yayımlanır. Kuruluş, hakem, izleyici ve mali müşavirin söz konusu doküman ve raporların en son güncellenmiş sürümünü kullanması beklenir. Eski sürümleri kullanılmış dokümanların yenilenmesi TÜBİTAK tarafından istenebilir.

Program adının kullanımı

MADDE 60 - (1) “Sanayi Araştırma Teknoloji Geliştirme ve Yenilik Projeleri Destekleme Programı”, resmi yazışmalarda, program kapsamında yapılan sözleşmelerde ve bunların eklerinde, yazılı, görsel vb. ortamlarda programa ilişkin olarak hazırlanan her türlü içerik dâhilinde kısaca “Ar-Ge Yardımı”, “Sanayi Ar-Ge Yardımı”, “Sanayi Ar-Ge Projeleri Destekleme Programı” veya “Sanayi Ar-Ge Destek Programı” olarak da anılabilecektir.

Yürürlükten kaldırılan Uygulama Esasları

MADDE 61 - (1) TÜBİTAK ile Dış Ticaret Müsteşarlığı (DTM) arasında bu programa ilişkin 07/05/2007 tarihli protokol ile Bilim Kurulu’nun 03/03/2007 tarih ve 151 sayılı toplantısında kabul edilen “Sanayi Araştırma Teknoloji Geliştirme ve Yenilik Projeleri Destekleme Programı Uygulama Esasları” (Yürürlükten kaldırılan uygulama esasları) değişiklikleri ile birlikte 1 Kasım 2010 tarihi itibarıyla yürürlükten kaldırılmıştır. Yürürlükten kaldırılan uygulama esasları hükümleri bu Uygulama Esaslarının geçici ve yürürlük maddelerinde belirtilen hükümler çerçevesinde, mevzuat boşluğu oluşturmayacak şekilde uygulanır.

(2) Yürürlükten kaldırılan Uygulama Esasları çerçevesinde sunulan proje önerilerinin (AGY100) değerlendirilmesine, destek kararı verilen projelerin desteklenmesine (AGY300) ve ödeme işlemlerine, bu Uygulama Esaslarının geçici ve yürürlük maddelerinde belirtilen hükümler dikkate alınarak, aynı program altında bu Uygulama Esasları çerçevesinde devam edilir.

GEÇİCİ MADDE 1 - (1) Desteklenen projelerin dönemlerine ait AGY300'lere;

² “Hakem, izleyici ve yeminli mali müşavir ücretleri” şeklindeki başlık 11/05/2023 tarihli ve 51 sayılı Yönetim Kurulunda “Hakem ve izleyici ücretleri” şeklinde değiştirilmiştir.

- a) 1 Kasım 2010 tarihinden önce TÜBİTAK'a sunulan dönemlerine yürürlükten kaldırılan uygulama esasları hükümleri uygulanır. Ancak, TÜBİTAK tarafından değerlendirilerek 1 Kasım 2010 tarihi itibariyle karara bağlanmamış süre değişikliğine ilişkin talepler, bu Uygulama Esasları hükümlerine göre sonuçlandırılır.
- b) 1 Kasım 2010 tarihi ve sonrasında TÜBİTAK'a sunulan dönemlerine bu Uygulama Esasları hükümleri uygulanır.

(2) Bu Uygulama Esaslarının 9 uncu maddesinin beşinci, altıncı, yedinci ve sekizinci fıkralarındaki hükümler, proje sözleşmesi 25 Nisan 2008 tarihi ve öncesinde imzalanmış projelere uygulanmaz.

(3) Bu Uygulama Esasları maddelerinin yürürlük ve geçici maddelerinde belirtilen hususlar dikkate alınarak yürürlüğe girmesi sonrasında, 1 Kasım 2010 tarihinden önceki proje destek kararında belirtilen ve bu Uygulama Esasları hükümlerine aykırı hususlar uygulanmaz. Destek kararında belirtilmediği halde bu Uygulama Esaslarıyla getirilen hükümler yürürlük ve geçici maddelerinde belirtilen hususlar dikkate alınarak uygulanır.

(4) Bilim Kurulu tarafından öncelikli alanlar belirleninceye kadar yürürlükten kaldırılan uygulama esaslarında belirtilen öncelikli alanlar geçerlidir.

GEÇİCİ MADDE 2 - (1) 98/10 sayılı "Araştırma-Geliştirme (Ar-Ge) Yardımına İlişkin Tebliğ" de, Dış Ticaret Müsteşarlığı ile TÜBİTAK işbirliğinde yürütülen "Sanayi Ar-Ge Projeleri Destekleme Programı"nın TÜBİTAK tarafından yürütülmesine ilişkin değişiklik yapılması durumunda, Tebliğ değişiklik tarihi itibariyle, yürürlükten kaldırılan Uygulama Esaslarında yer alan Dış Ticaret Müsteşarlığının görevleri ile Müsteşarlığın %25 oranındaki kuruluşlara yapacağı dönemsel destek ödemesi, TÜBİTAK tarafından yapılır. TÜBİTAK tarafından dönemsel destek tutarı hesaplanarak Müsteşarlığa intikal ettirilmiş ve DFİF'ten henüz ödemesi yapılmamış olan projelerin dönemsel destek tutarlarının tamamı TÜBİTAK tarafından ödenir. Kuruluşa ödenecek tutardan TÜBİTAK'ın değerlendirme ve izleme faaliyetleri için herhangi bir kesinti yapılmaz.

GEÇİCİ MADDE 3 - (1) Bu Uygulama Esaslarına geçiş sürecine ilişkin bu Uygulama Esaslarında belirtilmeyen konularda karar almaya TÜBİTAK - TEYDEB Başkanlığı yetkilidir.

GEÇİCİ MADDE 4 -(1) TÜBİTAK Sanayi Ar-Ge Projeleri Destekleme Programı Uygulama Esaslarının 15 inci maddesinin ikinci fıkrasında, üçüncü fıkrasında, dördüncü fıkrasında, beşinci fıkrasında ve altıncı fıkrasında belirtilen proje ön kayıt koşullarının sağlanmasına yönelik olarak, evrak eksikliği nedeniyle ön onay verilmemiş proje başvuruları ile ön onayı aldığı halde söz konusu fıkralar kapsamında mali tablo sınırlamaları nedeniyle değerlendirmeye alınmayan proje başvuruları hakkında, bu Uygulama Esasları uyarınca proje değerlendirme sürecine devam edilir.

GEÇİCİ MADDE 5 - (1) Bilim Kurulu'nun 02.03.2013 tarih ve 217 sayılı toplantısında kabul edilen TÜBİTAK Sanayi Araştırma Teknoloji Geliştirme Ve Yenilik Projeleri Destekleme Programı Uygulama Esaslarında Değişiklik Yapılmasına Dair Uygulama Esaslarının 1 inci maddesiyle, bu Uygulama Esaslarının 7 nci maddesinde yapılan değişiklik, anılan düzenlemenin yürürlüğe girmesinden sonra yapılacak proje başvurularına uygulanır.

GEÇİCİ MADDE 6- (1) TÜBİTAK Sanayi Ar-Ge Projeleri Destekleme Programı Uygulama Esaslarının 14 üncü maddesinin birinci fıkrasının (i) bendinde ve 30 uncu maddesinde bu Uygulama Esasları ile yapılan değişiklik hükümleri 01/10/2013 tarihinden itibaren TÜBİTAK'a

sunulan AGY300'lere uygulanır. 01/10/2013 tarihinden önce TÜBİTAK'a sunulan AGY300'lere bu Uygulama Esasları ile yapılan değişiklik öncesi hükümler çerçevesinde işlem yapılır ve sonuçlandırılır.

(2) TÜBİTAK Sanayi Ar-Ge Projeleri Destekleme Programı Uygulama Esaslarının 46 ve 47 nci maddelerinde bu Uygulama Esasları ile yapılan değişiklik hükümleri 01/10/2013 tarihinden sonra TÜBİTAK'a yapılacak transfer ödemesi başvurularına uygulanır. 01/10/2013 tarihinden önce TÜBİTAK'a yapılmış transfer başvurularına ilişkin ödeme ve mahsup işlemleri bu Uygulama Esasları ile yapılan değişiklik öncesi hükümler çerçevesinde yapılır ve sonuçlandırılır.

GEÇİCİ MADDE 7- (1) Bilim Kurulunun 01 Mart 2014 tarih ve 228 sayılı toplantısında kabul edilen TÜBİTAK Sanayi Araştırma Teknoloji Geliştirme Ve Yenilik Projeleri Destekleme Programı Uygulama Esaslarında Değişiklik Yapılmasına Dair Uygulama Esaslarının yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla yürürlükteki ortaklı projelerin Ortaklı Proje Desteği (OPD), takip eden ilk dönem değerlendirmesinde şu şekilde verilir: Projedeki ortak kuruluşların değerlendirmesi tamamlanmış önceki dönemlerinin her birinin dönemsel destek tutarı, bu Uygulama Esaslarının 7 nci ve 8 inci maddelerinde belirtildiği şekilde ve OPD eklenerek yeniden hesaplanır. Bilim Kurulunun 01 Mart 2014 tarih ve 228 sayılı toplantısında kabul edilen Esaslar yürürlüğe girmeden önce hesaplanan destek tutarı ile oluşan fark, her bir ortak kuruluşun takip eden ilk döneminin destek tutarına ilave edilir.

GEÇİCİ MADDE 8- (1) Bilim Kurulu'nun 11/03/2018 tarihli ve 275 sayılı kararıyla kabul edilen "TÜBİTAK 1501-Sanayi Araştırma Teknoloji Geliştirme ve Yenilik Projeleri Destekleme Programı Uygulama Esaslarında Değişiklik Yapılmasına Dair Uygulama Esasları" ile yapılan değişiklikler başvuru değerlendirme veya dönemsel izleme süreci sona ermemiş projelere de uygulanır. Ancak, işbu değişiklik yapılmasına dair uygulama esaslarının 1 inci ve 2 nci maddelerinde yer alan "TÜBİTAK 1501-Sanayi Araştırma Teknoloji Geliştirme ve Yenilik Projeleri Destekleme Programı Uygulama Esasları"nın 7 nci maddesinin 1 inci fıkrasında ve 8 inci maddesinde yapılan değişiklikler 2018/1 öncesi dönemlere uygulanmaz.

GEÇİCİ MADDE 9- (1) (Ek: 14/03/2019-7YK) Bu Uygulama Esaslarının 4 üncü maddesinin birinci fıkrasındaki "Kuruluş" tanımı ile 7 nci maddesinin birinci fıkrasında, 11 inci maddesinin beşinci fıkrasında, 15 inci maddesinin birinci fıkrasında, 18 inci maddesinin altıncı fıkrasında, 20 nci maddesinin ikinci ve üçüncü fıkralarında ve 30 uncu maddesinin ikinci fıkrasında yapılan değişikliklerle ilgili olarak 1 Temmuz 2019 tarihinden önce yapılan proje başvuruları için değişiklik öncesi hükümler geçerlidir.

GEÇİCİ MADDE 10- (1) (Ek: 24/12/2019-15YK) Yönetim Kurulu'nun 24/12/2019 tarihli ve 15 sayılı kararıyla kabul edilen "TÜBİTAK 1501-Sanayi Araştırma Teknoloji Geliştirme ve Yenilik Projeleri Destekleme Programı Uygulama Esaslarında Değişiklik Yapılmasına Dair Uygulama Esasları"nın 42 nci maddesinde yer alan "TÜBİTAK 1501-Sanayi Araştırma Teknoloji Geliştirme ve Yenilik Projeleri Destekleme Programı Uygulama Esasları"nın 54 üncü maddesinin 5 inci ve 6 ncı fıkralarında yapılan değişiklikler 1 Nisan 2020 tarihinden sonra yapılan proje başvurularında uygulanacaktır.

GEÇİCİ MADDE 11- (1) (Ek: 28/01/2020-16YK) 1 Temmuz 2019 tarihine kadar başvurusu yapılmış olan büyük ölçekli sermaye şirketlerinin ortak oldukları projelere, bu Uygulama

Esaslarının 17 nci maddesinin yeni ortak eklenmesine ilişkin sekizinci, dokuzuncu, onuncu ve on birinci fıkrası hükümleri uygulanmaksızın, büyük ölçekli sermaye şirketleri yeni ortak olarak eklenebilir. Ortaklar arası yeni iş planı ile birlikte bu durum dönem raporu beklenmeksizin TÜBİTAK'a sunulur. Projeye eklenecek yeni ortağın bu Uygulama Esaslarının 15 inci maddesi kapsamındaki kuruluş tanımına uygun olması şartı aranmaz. Yeni ortak eklenmesine ilişkin talepler TEYDEB tarafından değerlendirilerek, projenin desteklenmeye devam edip etmeyeceği ve desteklenecekse hangi kapsamda destekleneceği hususları ile ilgili GYK tarafından oluşturulan karar TÜBİTAK Başkanlığı'nca onaylanarak kuruluşa bildirilir. Talebin uygun bulunması halinde proje sözleşmesi projeye yeni eklenen ortağı içerecek şekilde yeniden düzenlenir.

GEÇİCİ MADDE 12- (1) **(Değişik: 11/05/2023-51YK)** Yönetim Kurulu'nun 03/11/2022 tarihli ve 45 sayılı kararıyla kabul edilen değişiklikler Yönetim Kurulu Karar tarihinden sonra sözleşmesi imzalanan projelere uygulanacaktır.

GEÇİCİ MADDE 13- (1) **(Ek: 11/05/2023-51YK)** Bu Uygulama Esasları kapsamında desteklenen projelerde 31.12.2023 tarihine kadar (bu tarih dahil) AGY300'ün en geç, gerçekleştirme dönemini takip eden dönemin üçüncü ayının sonuna kadar gönderilmesi durumunda, desteklemeye esas harcama tutarından yüzde otuz (%30) kesinti yapılmaz.

GEÇİCİ MADDE 14- (1) **(Ek: 11/05/2023-51YK)** Yönetim Kurulu'nun 11/05/2023 tarihli ve 51 sayılı kararıyla kabul edilen Uygulama Esaslarının 11 inci maddesinin birinci fıkrasının a) bendine eklenen 1.9 numaralı alt bendindeki hükümler ile 14 üncü maddesinin birinci fıkrasının g) bendine eklenen hükümler 1 Ocak 2024 tarihinden sonra yapılan proje başvurularına uygulanacaktır.

Yürürlük

MADDE 62 - (1) Bu Uygulama Esasları'nın;

- a) Geçici 2 nci madde hükümleri, 98/10 sayılı "Araştırma-Geliştirme (Ar-Ge) Yardımına İlişkin Tebliğ" de değişiklik yapılacak Tebliğin Resmi Gazetede yayımı tarihinde,
- b) diğer hükümleri 1 Kasım 2010 tarihinde yürürlüğe girer.

(2) **(Ek: 14/03/2019-7YK)** Bu Uygulama Esaslarının 4 üncü maddesinin birinci fıkrasındaki "Kuruluş" tanımı ile 7 nci maddesinin birinci fıkrasında, 11 inci maddesinin beşinci fıkrasında, 15 inci maddesinin birinci fıkrasında, 18 inci maddesinin altıncı fıkrasında, 20 nci maddesinin ikinci ve üçüncü fıkralarında ve 30 uncu maddesinin ikinci fıkrasında yapılan değişiklikler 1 Temmuz 2019 tarihi ve sonrasında yapılan proje başvurularına; 18 inci maddesinin yedinci ve sekizinci fıkralarında yapılan değişiklikler 1 Ocak 2020 tarihinde; 11 inci maddesinin dördüncü fıkrası, 29 uncu maddesinin üçüncü fıkrasında ve 32 nci maddesinin üçüncü fıkrasında yapılan değişiklikler 1 Ekim 2019 tarihinden sonra sunulan dönemlerde; 46 nci maddesinde yapılan değişiklikler 1 Temmuz 2019 tarihinden sonra destek kararı verilen projelerde uygulanmak üzere ve diğer değişiklikler ise Yönetim Kurulu tarafından kabul edildiği tarihte yürürlüğe girer.

(3) **(Ek: 24/12/2019-15YK)** Bu Uygulama Esaslarında 24/12/2019 tarihli ve 15 sayılı Yönetim Kurulu kararı ile yapılan değişiklikler 1 Nisan 2020 tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 63 - (1) Bu Uygulama Esaslarını TÜBİTAK Başkanı yürütür.

Kabul edildiği Bilim Kurulu Kararı	Yürürlüğe Giriş Tarihi
04/09/2010 tarihli ve 189 sayılı Toplantı	Geçici 2 nci madde hükümleri, 98/10 sayılı “Araştırma-Geliştirme (Ar-Ge) Yardımına İlişkin Tebliğ” de değişiklik yapılacak Tebliğin Resmi Gazetede yayımı tarihinde, diğer hükümleri 1 Kasım 2010 tarihinde yürürlüğe girer.

UYGULAMA ESASLARINDA DEĞİŞİKLİK YAPILAN BİLİM KURULU KARARLARI

04/09/2010	189	tıklayınız.
05/05/2012	208	tıklayınız.
02/03/2013	217	tıklayınız.
07/09/2013	222	tıklayınız.
01/03/2014	228	tıklayınız.
07/03/2015 tarihli ve 239 sayılı BK Kararı ile yapılan değişiklikler için tıklayınız.		Metin için tıklayınız.
11/03/2018 tarihli ve 275 sayılı BK Kararı ile yapılan değişiklikler için tıklayınız.		Metin için tıklayınız.

UYGULAMA ESASLARINDA DEĞİŞİKLİK YAPILAN YÖNETİM KURULU KARARLARI

Değişiklik Yapılan Yönetim Kurulu Kararı	Yürürlük Tarihi
14/03/2019 tarihli 7 sayılı Yönetim Kurulu kararı için tıklayınız. Değişiklikten önceki metin için tıklayınız.	14/03/2019
24/12/2019 tarihli 15 sayılı Yönetim Kurulu kararı için tıklayınız. Değişiklikten önceki metin için tıklayınız.	01/04/2020
28/01/2020 tarihli 16 sayılı Yönetim Kurulu kararı için tıklayınız. Değişiklikten önceki metin için tıklayınız.	28/01/2020
26/01/2021 tarihli 26 sayılı Yönetim Kurulu kararı için tıklayınız. Değişiklikten önceki metin için tıklayınız.	26/01/2021

03/06/2021 tarihli 32 sayılı Yönetim Kurulu kararı için tıklayınız. Değişiklikten önceki metin için tıklayınız.	03/06/2021
Değişiklik Yapılan Başkanlık Olur'u	Yürürlüğe giriş tarihi
23/08/2021 tarihli ve 34 sayılı Yönetim Kurulu toplantısında verilen yetki kapsamında 08/09/2021 tarihli ve 120650 sayılı Başkanlık Olur'u için tıklayınız. Değişiklikten önceki metin için tıklayınız.	08/09/2021
Değişiklik Yapılan Yönetim Kurulu Kararı	Yürürlük Tarihi
03/11/2022 tarihli ve 45 sayılı Yönetim Kurulu karar eki için tıklayınız Değişiklikten önceki metin için tıklayınız.	03/11/2022
11/05/2023 tarihli ve 51 sayılı Yönetim Kurulu karar eki için tıklayınız. Değişiklikten önceki metin için tıklayınız.	11/05/2023
17/08/2023 tarihli ve 55 sayılı Yönetim Kurulu karar eki için tıklayınız. Değişiklikten önceki metin için tıklayınız.	17/08/2023